

Kaj me gledaš ljubeznivo,
dekle mило, dekle krasno?
Vem, da oko tvoje jasno
je kot srce zapeljivo!
M. F.

Ponatis prepovedan.

Največji slovenski

SPISOVNIK

ljubavnih in ženitovanjskih pisem.

Priredil S. K.

V. pomnoženi natisk.

Ljubezen je bila,
Ljubezen še bo,
Ko mene in tebe
Na svetu ne bo.

Narodna.

Cena novi izdaji 3 K 80

V Ljubljani 1915.

Založil Anton Turk, knjigar.

600758

Vse pravice pridržane.

16 -04- ZUU4

200406231

Natisnil A. Slatnar v Kamniku.

Uvod.

Brezpotrebno bi bilo delati zbirki ljubimskih in snubilnih pisem dolgega uvoda in brezpotrebno bi bilo povdarjati, kako se naj taka pisma pišejo. Stara in znana reč je, da se ljubezen ne da prikrivati in kar ona misli in čuti ter kako misli in čuti, to in tako tudi odkritosrčno pové. Res pa je, da se včasih srčnim počutkom ne najdejo prave besede, bodisi radi pomanjkanja pravega uka v spisovanju sploh, ali pa — in to v največji meri — ker se hoče dotičnik pravilno in lepo izraziti, kar mu pa vedno in v prvi sili ne gre rado izpod rok.

Kakor o spisih sploh velja tudi o ljubimskih in snubilnih pismih, naj bodo pisana v lepi in dobri pisavi in naj bodo primerna predmetu, pa tudi primerna po obliki. Ako pa velja drugod izrek: „Piši jedrnato, točno in kratko!“ mislim, da ni tukaj vedno na mestu. Kako mu naj odgovarjam, ako mi n. pr. piše draga: „Čim več mi bodeš pisal, tem ljubše mi bode pismo, kajti vedi, kako draga mi je od tebe vsaka beseda!“ Tukaj velja vedno in najbolj pravilo, piši, kakor ti narekuje srce, piši, kakor misliš in čutiš, kajti prava ljubezen ne pozna ne slovniških in ne pravopisnih pravil.

Zato pa tudi ta zbirka nima namena zahtevati, naj piše vsakdo, ki jo rabi, ravno tako, kakor stoji v knjižici. Pisma tukaj zbrana so le primeri, kako se lahko piše.

Konečno je pridjanih še nekaj ljubavnih pesmi, katere se lahko v primeraih odlomkih rabijo, kar pisavo bolj oživi.

Pisatelj.

Kaj-li misliš, dekle moje,
kaj oko solze preлива? ...
Z mano srčeece i tvoje
o bodoči sreči sniva?

Oj dekle, kaj tak' žalostno
povešaš mi oči?
Li zvenel ti je rožmarin,
al' nagelj se suši?
Dobiš za nagelj semena,
vršič za rožmarin.

In drugi ti pognal bo cvet
iz novih korenin.
In drugi ti pognal bo spet
tako lepo cveteč,
a nikdar več tako lepo
kot prvi bil duhteč.

Saj ljubezen naju veže
čez doline, čez gore!
Če oko te ne doseže,
pa doseže te srce!

I. del.

Začetna ljubimska pisma z odgovori.

1. Začetno pismo gospodični.

Ljubeznjiva gospodična!

Prijetni spomini, da sem Vas lahko že večkrat videl v družbi, so me privedli do prepričanja, da bi znal edino z Vami postati srečen. V družbi sem imel priložnost, spoznavati Vaše milo in dobro srce, Vaš lepi značaj in Vaš neprecenljivi čut do gospodinjskega dela in reda. V današnjih časih dela posebno zadnja lastnost prijeten utis.

Večkrat že sem Vam hotel ustmeno izraziti svoje občudovanje, a bal sem se, da bi Vam v prvi naglici ne znal dovolj izbrano povedati svojih srčnih misli. Prijel sem torej rajši za pero, da Vam pismeno razkrijem svojo ljubezen.

Ne zahtevam pa, da bi mi morali na moje pismo takoj odgovoriti. Zadeva je tako resna, da je treba daljšega prevdarjanja. Toda če bode prišli pomalem do prepričanja: mož, ki mi je razodel svojo ljubezen, je pošten in ima pošten namen do mene, in če bi uvideli, da bi mi znali biti nekoliko naklonjeni — tedaj se ne bojim

Vašega odgovora, in naj pride ta preje ali pozneje. Kakor upam, me bo Vaš odgovor naredil najsrečnejšega človeka pod solncem.

S tem srčnim upom ostanem

Vaš

Franc Krtina.

(Celje, dne 21. jan. 1913.

2. Odgovor.

Spoštovani gospod!

Na Vaše ljubezensko razkritje Vam prav kratko odgovorim, da Vas moram preje, predno se hočem odločiti, spoznavati natančneje. Dozdaj sem Vas spoznavala brez posebnega zanimanja, kakor je pač to navada v družbi. Kako Vas bom ložje spoznavala, vedeli bodele sami najbolje. Prihajajte torej marljivo k našim narodnim in dobrodelnim prireditvam, da mi na ta način daste priložnost, se za Vas zanimati, Vas spoznavati in mogoče — tudi ljubiti.

Na Vaše nadaljnje prijateljstvo računajoč, ostanem

Vaša

Josipina Golob.

Dunaj, dne 26. jan. 1913.

3. Začetno pismo gospodični.

Velespoštovana gospodična!

Prijaznost, s katero ste občevali dozdej z menoj, me je tako prijetno ganila, da mi bodo te ure vedno ostale nepozabljene. Zelo srečnega

bi se čutil, ako bi se mogel nadejati, da se včasih tudi Vi nekoliko spominjate na mene. Dozdaj se nisem upal izdati, nisem se upal odkrito Vam priznati, da Vas ljubim in si Vas ne morem na noben način izbrisati iz srca. Odkar me je dolžnost odpeljala iz domačega kraja, spoznal sem popolnoma gotovo, da Vas ne bom nikdar mogel pozabiti in da se bom le tedaj čutil srečnega in zadovoljnega, ko se bom na podlagi Vaše izjave prepričal, da bi mi znali tudi Vi biti naklonjeni in bi me kdaj hoteli osrečiti s svojo roko.

Potrkaite na duri svojega srca, ljubljena gospodična, in dajte mi vedeti, ali bi mogli kdaj do mene gojiti v svojem srcu nežnejša čustva, kakor so čustva prijateljske naklonjenosti.

Osrečite s takojšnjim ugodnim odgovorom

Vašega

Vas ljubečega

Antona Podlipnik.

Ljubljana, dne 12. oktobra 1913.

4. Odgovor.

Cenjeni gospod!

Krivično bi se mi zdelo, ako bi Vam na Vašo pošteno in odkritosrčno ponudbo ne odgovorila enako pošteno in odkritosrčno. Vedite torej, da mi niste bili dozdej malomarni, ampak sem Vas večkrat opazovala z vedno večjim zanimanjem. Tudi meni niso bile ure, katere sem preživela v Vaši bližini, celo brez pomena. Še danes se rada spominjam na nje.

S temi besedami, mislim, sem priznala dovolj in gotovo Vam je zdaj dovolj jasno, kakšen bo moj sprejem, kadar se zopet vrnete v naš mili domači kraj. Druzega Vam za zdaj ne morem pisati — saj je za prvič dovolj!

S priznanjem, da me je Vaše pismo razveselilo, ostanem

Vaša

Nežika Košar.

Novomesto, dne 15. oktobra 1913.

5. Ljubezensko pismo odpotujočega.

Draga ljuba!

Že imam vse pripravljeno za odpotovanje, a rajši, kakor bi gledal na svetle zvezde, ki mi tako prijazno migljajo z neba, vzamem pero v roko, da Ti v zadnjem trenutku še pišem par vrstic, iz katerih lahko razvidiš, da se še tudi v zadnjih trenutkih spominjam edinole Tebe. Potovanje, katerega se nekateri mladeniči tako vesele, me navdaja z žalostjo in srčnim bolom, ker si pravim: koliko in koliko tednov bode minilo, preden Te bodem lahko zopet videl. Dnevi najine ločitve se bodo vlekli kakor dolga večnost in ne bom imel druge tolažbe, kakor spomin na Tebe, Tvoja pisma in pa upanje, da se enkrat zopet vidiva. Ali ni res čudno — ali ni pravo znamenje, da se človek, ki se pripravlja za odpotovanje, veseli ure, ko se bo zopet vrnil in videl svojo nepozabno ljubo.

Bog Te živi, Bog Te ohrani!

Z upanjem, da se boš tudi Ti večkrat spominjala mene, da mi boš mnogokrat pisala, ostanem

Tvoj

zvesti

Valentin Kopitar.

Celje, dne 6. oktobra 1913.

6. Ljubezensko pismo odpotujoči gospodični.

Draga gospodična!

Ko sem te dni slišal govorico, da ste namenjeni odpotovati, bilo mi je pri sreči, kakor bi bil slišal svojo smrtno obsodbo. V hipu mi je bilo jasno to, česar si dozdaj nisem upal priznati: da mi je življenje brez Vas pusto in dolgočasno, da nima življenje brez Vas zame sploh nobene vrednosti. Že naprej vem, da bom skrajno nesrečen, ako bom prišel do prepričanja, da me ne marate in da Vas morda ne bom več videl. Toda ne jezite se — ne vzemite mi za zlo, da se drznem biti tako odkritosrčen. Edinole slučaj, da odpotujete, me je naenkrat navdal s takim pogumom, da sem se Vam razodel, da sem Vam izdal svoja srčna čustva. Oh, cenjena gospodična, samo eno besedo upanja mi dajte in najsrečnejši bom na zemlji! Od Vas je edino odvisno, ali naj postanem brezmejno srečen ali pa brezumno nesrečen. Če se Vam morda zdi, da Vas nisem vreden, ne odvezemite mi vsaj upanja. Obljubljam Vam, da se hočem potruditi, postati Vas vreden!

Dajte kmalu odgovor

Vašemu

nestrpnemu

Ivanu Koritnik.

Gradec, dne 15. novembra 1913.

7. Prošnja za dovoljenje dopisovanja.

Velecenjena gospodična!

Sicer sem že večkrat imel priležnost v družbi govoriti z Vami, vendar mi vroča želja ne da miru in srce hrepeni Vas bližje spoznati. Žal, da mi osebne in stanovske razmere ne dovoljujejo Vas večkrat videti in govoriti. Zatorej se obračam do Vas s prošnjo, da mi dovolite z Vami stopiti v pismeno zvezo. Res je pismeno občevanje z osebo, katero spoštujemo in občudujemo, le slab nadomestek osebnega ustmenega razgovora, vendar me bo tudi občevanje v pismeni obliki razveselilo v veliki meri. S svojo današnjo prošnjo, velecenjena gospodična, sem storil korak, h kateremu sem se že dolgo pripravljaval. Zagotavljam Vam, da sem že premnogokrat držal pero v roki ali pa že napisal več vrstic, pa vsikdar, preden sem mogel skončati, mi je upadel pogum. Naposled pa sem se ojunal z mislijo, da ste se dozdej povsod kazali ljubeznjivo in dobrosrčno in da gotovo tudi mojega koraka ne boste sodili preostro in nemilo.

Z upanjem, da ne boste odbili moje prošnje in da bo najino pismeno razgovarjanje postalo prav živahno, pričakujem Vašega cenjenega odgovora in ostanem

Vaš

upajoči

Tine Mlakar.

V Trstu, dne 10. decembra 1911.

8. Mladenič odkrije mladenki svojo ljubezen.

Cenjena gospodična!

Z največjim trdom in z vsemi močmi skušal sem se do zdaj bojevati proti svojim tajnim čustvom — toda zastonj! Kamor grem, kjer stojim, delam ali sedim, povsod mi je le Vaša ljubeznjiva podoba pred očmi. Kadar bedim, mislim vedno le na Vas in kadar spim, sanjam vedno le o Vas. Ne morem torej več še dalje skrivati svoje tajnosti, ne morem je več ohraniti v svojem mučenem srcu in moram torej ž njo na dan. Moram Vam povedati, da Vas ljubim in sicer tako iskreno kakor more ljubiti le mlado srce v svoji pravi ljubezni. Oh, cenjena gospodična, v Vaših rokah je vsa moja sreča! Ne puščajte me brez upanja in podarite mi svojo ljubezen! Saj me poznate, kako sem bil vedno in še bodem ravnega, neprikritega in poštenega mišljenja. Ako sem do zdaj izpolnjeval svoje dolžnosti, kolikor se je dalo, hočem od zdaj naprej napeti vse svoje moči, da bodem vreden Vaše naklonjenosti. Razveselite me prav kmalu s prijaznim odgovorom in bodite zagotavljeni, kako iskreno in vstrajno Vas ljubi

Vaš

vdani

Tine Podrekar.

Na Ljubnem, dne 12. septembra 1911.

9. Mladenič odkrije svojo ljubezen.

Blaga Milka!

Misli moje, le hitite,
kamor vas je že željá,
mi presrčno pozdravite
biser mojega srca.

S temi pesnikovimi besedami začenjam svoje pismo do Vas, preblaga Milka, da Vam razkrijem svoje srce, ki že davno za Vas in ne za drugo bije. Ker nisem nikdar bil prijatelj mnogo in nepotrebnih besed, zato Vam takoj v prvih besedah teh kratkih vrstic razodenem pomen svojega pisma. Poznam in opazujem Vas že delj časa in priznati moram, da sem vedno bolj in bolj prišel do spoznanja, kako bi mi le ob Vaši strani bila pot skoz trudapolno življenje prava in srečna. Neskončno bi me veselilo, ako bi si mogel pridobiti Vašo naklonjenost in najsrečnejši človek bi bil na svetu, ako bi mi hoteli podariti Vaše srce, da bi lahko kmalu stopil pred Vas z besedami: „Povej mi, draga, hočeš li biti moja družica skozi celo življenje?“

Prevdarite dobro moje besede in razveselite me kmalu s povoljnim in hitrim odgovorom, katerega prav željno in z veseljem pričakujem.

Presrčno Vas pozdravlja

Vaš

odkritosrčni

Fran Golnar.

V Pulju, dne 5. maja 1911.

10. **Gospodič prosi gospodično, ali bi se smel z njo seznaniti.**

Spoštovana gospodična!

Čeprav sem dozdej imel edinole priložnost, da sem Vas videl na izprehodu, vendar ste naredili na moje srce takšen vtis, da si ničesar ne želim družega, kakor seznaniti se z Vami. Ali se morda ne boste hudovali, ako si dovolim pismeno izraziti svoja čustva do Vas?

Mogoče Vam nisem popolnoma tuj in ste po mojem obnašanju, po mojih pogledih že davno spoznali, da — Vas ljubim, bolj ko vse na svetu! S strahopetnostjo sem dan na dan presojal, ali se naj predrznem in storim ta korak, katerega sem zdaj storil s tem pismom. Dolgo sem presojeval, a naposled sem se odločil, ker hočem izvedeti, pri čem sem. Moja bodočnost je v Vaših rokah!

Uslišite mojo prošnjo in dovolite mi, da se smem z Vami bolje seznaniti. To bi bila zame največja sreča, ker bi imel priložnost večkrat bivati v Vaši bližini. Pa tudi Vi bi me na ta način bolje spoznali in me vedeli prav ceniti. Rešite me kmalu iz neljube negotovosti in naj bo Vaš odgovor zame ugoden ali ne — vsaj vedel bom nekaj gotovega. To Vas prosi

Vaš

zvesto udani

Martin Cestar.

Ljubljana, dne 5. januarja 1910.

Cenjena gospica!

Že dolgo časa sem skrit občudovalec Vaših lepih lastnostij in sicer tako telesnih kakor tudi duševnih. Ne mislite si pa, da sem nadležen vsiljivec, ako Vam v teh vrsticah priznam, kakšno občudovanje čutim v srcu do Vašega ljubeznivega obnašanja in kako si v srcu želim, da bi Vas smel bližje in natančneje spoznati.

Za slučaj, da bi Vas bila volja spoznati poštenega in odkritosrčnega moža, Vas prosim, da bi Vas smel na pošten način doma obiskati, kjer Vam bom ustmeno izrazil svoja čuvstva. Moja največja sreča, moje najiskrenejše želje bi tedaj bile, da bi potem smel svoje obiske ponoviti — da bi smel večkrat biti v Vaši bližini. Takrat bi si skušal pridobiti Vašo naklonjenost in Vaše prijateljstvo.

Upam sicer, da ne boste odklonili moje prošnje, vendar pa prosim, ako bi me ne hoteli iz kateregakoli uzroka ulišati, da mi odpustite mojo predrznost. Z zatrjevanjem neizpremenljive udanosti ostanem

Vaš

udani

Franc Poklekar.

Vrhnika, dne 30. januarja 1910.

Cenjena gospica!

Ker nihče ne ve, kje ga čaka sreča, a srečen biti si vsakdo želi, zato mi, cenjena gospica, ne zamerite, ako Vam iz spoštovanja do Vas pišem

kot nepoznan človek. Ni še dolgo, odkar sem se nastanil v tem prijaznem mestecu in torej poznam še malo ljudi. Toda ko sem Vas pred nekoliko dnevi srečal na ulici, ne vem Vam povedati, kako mi je bilo. Polastil se me je nek do sedaj še neznan čut, katerega si v začetku še ne morem raztolmačiti, in ta čut žene me do koraka, kateri se Vam bo zdel morebiti predrzen. Toda ne prosim od Vas družega, kakor nekoliko spoštovanja do moje osebe in ker se mi zdi, da Vas ne bodem mogel nikdar pozabiti, prosim Vas tudi dovoljenja, naj se smem natančneje seznaniti z Vami. Nočem sam hvaliti svoje osebe, kajti po pregovoru je lastna hvala cena mala, a toliko vendar smem reči, da mi nihče ne more očitati česa posebnega.

Če bi torej od Vaše strani, cenjena gospica, ne bilo nobenih ovir in bi bili tudi Vi pri volji, prosim Vas pismeno željenega odgovora, naj se glasi ta ali ugodno za me ali ne.

Z odličnim spoštovanjem

Rastoslav Armič.

V Celju, dne 12. vinotoka 1911.

11. Ugoden odgovor.

Spoštovani gospod!

Iz Vašega cenjenega pisma sem spoznala, da ste nesebičen in pošten mož in imate res željo seznaniti se z menoj. Vem se Vaše osebe spominjati in priznam, da je ob vsakratnem srečanju naredila dober utis na me. In ker ste

mi tako odkritosrčno razodeli, kako Vas nek poseben občutek vleče do mene, nimamo se ne jaz in ne moji stariši uzroka protiviti, ako nas včasih obiščete, kajti poštena družba je prijetna in veseli človeka. Naša hiša Vam je torej vedno odprta.

S pozdravom

Ivana Kokol.

V Celju, dne 15. vinotoka 1911.

12. Neugoden odgovor.

Velepoštovani gospod!

Zelo sem se začudila, ko sem prejela in prebrala Vaše pismo, kajti nikdar si še nisem domišljevala, da bi me bila mati narava obdarovala s takimi telesnimi lastnostmi, katere prikupijo človeka na prvi pogled. Toda nočem reči, da bi Vaše želje morebiti ne bile resne, pa razne okolnosti, ki Vam jih ne morem razodeti, mi ne dopuščajo, da bi se s kom natančneje seznanila. Tako se zdim na primer še premlada in mislim, da bi mi tudi stariši ne dovolili kaj tacega. Za Vas pa, spoštovani gospod, evete gotovo mladenka, katere ste bolj vredni, kakor mene.

Z odličnim spoštovanjem

Ivana Kokol.

V Celju, dne 14. vinotoka 1911.

13. Gospodič piše na ugoden odgovor.

Draga gospica!

Ne morem Vam popisati čuvstev, katera so me obšla, ko sem prejel Vaše ljubko pismo. S strahom skoraj sem prehitel prve vrstice, da bi se prej ko prej prepričal o usodi, katero mi je odločila Vaša nežna roka. Pisemce se je glasilo tako, da Vam moram biti zanje hvaležen. Dovolili ste mi, da Vas smem posetiti, kar mi je častno priznanje, da nimate moji osebni vrednosti ničesar predbacivati. To priznanje bode mi pa tudi še naprej najboljši kažipot, ker se hočem v prihodnje še bolj vrednega skazati Vaše naklonjenosti.

Toda kaj bi Vam še več razkrival z mrtvo besedo, ko se vendar hočem o prvi priložnosti poslužiti dovoljene mi prilike, da se Vam z živo besedo zahvalim še lepše in bolje.

V prijetni in veseli nadi Vas kmalu osebno videti in z Vami govoriti, Vas pozdravlja

Vaš

udani

Rastoslav Armič.

V Celju, dne 16. vinotoka 1914.

14. Gospodič piše na neugoden odgovor.

Cenjena gospodična!

Ko sem storil svoj prvi korak in Vam pismeno razkril željo, da mi dovolite Vas osebno spoznavati, še pač nisem vedel o Vaših razmerah, katere Vam ne dopuščajo nikakega znanja. Bodite uverjeni, da bi Vas tedaj ne bil nadlegoval, kakor

Vas tudi od zdaj naprej ne bodem. Mislim pa, da Vas nikakor ni užalilo moje pismo; ako se je pa to zgodilo, tedaj Vas pa prosim odpuščanja.

Uklonil sem se, akoravno težkega srca, svoji usodi, ostalo pa mi je spoštovanje do Vašega blagega in plemenitega srca.

Z odlično udanostjo

Rastoslav Armič.

V Celju, dne 16. vinotoka 1914.

15. Izraz ljubezni.

Spoštovana gospodična!

Gotovo ste že po mojem obnašanju in po mojih pogledih spoznali, da čutim nekaj do Vas, kar si dozdam še nisem upal Vam ustmeno odkriti. Ne morem se dalje premagati in srce me sili, da Vam to, česar si ustmeno ne upam povedati, razodenem v pismu. Na podlagi tega pisma Vam hočem odkriti svoja čuvstva do Vas in hočem izvedeti, ali upam zastonj na največjo srečo svojega življenja ali ne. Samo ena beseda iz Vaših sladkih ust me bo resno prepričala, ali bo ostalo moje upanje samo prazne sanje ali bo postalo istina. Vedite torej, spoštovana gospodična, kaj mi pretresa srce in mi razburja živce! Ljubim Vas tako iskreno, kakor more mladenič ljubiti edinole v svojem prvem nagnenju!

Spoštovana gospodična! Ali bodete moj izraz ljubezni sprejeli z nevoljo? S strahopetnostjo pričakujem Vašega odgovora, od katerega je odvisna izpolnitev mojih najsrčnejših želj.

Toda povem Vam že naprej, da Vas nočem na noben način nadlegovati. Presodite dobro, ali bi se Vaša sreča strinjala z mojo in ali Vam je moje dejanje in mišljenje všeč ali ne. Moje razmere Vam gotovo niso neznane: take so, da se na podlagi njih prav lahko potegujem za Vašo roko. Vaša odločitev za mene ali proti meni je odvisna torej edino le od tega, ali Vam eno ali drugo pripušča Vaše srce. Dozdaj se ne smem pritoževati, da bi me bili prezirali. Ali naj iz tega dejstva sklepam, da bi si znal Vaše nagnenje pridobiti za celo življenje?

Priznam, da zahtevam mnogo od Vas, toda tudi jaz Vam dam v stavo vse, kar imam. Kar čutim za Vas, ni minljiva strast, ki naglo pride in zopet naglo premine, ampak to je prava, čista in nepremisljiva ljubezen, katera se mi ni hipoma vkoreninila v srce, ampak je oživela po dolgotrajnem opazovanju Vaših telesnih in duševnih lastnosti.

Naj se že odločite tako ali tako, naj bo Vaš odgovor, za katerega prosim, zame ugoden ali ne, vedno ostanem

Vaš

zvesto udani

Vlado Pušnik.

Maribor, dne 25. novembra 1914.

Ljubljena deklica!

Kralj bi rad bil, bogat kralj, kakor je bil Krez, da bi Ti vse svoje bogastvo lahko položil pred noge. Toda žal, da nisem ne kralj in tudi nisem bogat. Imam pa v srcu zaklad, kateri ni nič manj vreden, nego bi bil iz zlata. In ta dra-

goceni zaklad je neugasljiva ljubezen do Tebe. Moje srce bije le za Tebe in Ti je do smrti z največjo požrtvovalnostjo udano. Očaran vsled Tvoje osebe in ohrabren vsled Tvojih sladkih nasmehljajev sem našel pogum in sem Ti v teh vrsticah razodel svojo ljubezen. Imam pa tudi v srcu upanje, ki me bržčas ne vara in ki mi pravi, da sem našel milost v Tvojih očeh. Tako si vsaj tolmačim govor Tvojih oči in sploh celo tvoje obnašanje proti meni.

In ravno govor Tvojih oči in Tvoje obnašanje mi daje še večji pogum, da se nočem samo zadovoljiti s Tvojo ljubeznijo, ampak da hočem še več in umela me boš takoj, ako Ti rečem: bodi moja nevesta — postani moja ljuba ženka! To so moje edine tajne želje in ako se mi te izpolnijo, bom lahko rekel, da sem iskal srečo za življenje in jo tudi našel.

Res nimam posvetnih zakladov in nimam bogastva, a imam spretne roke in vedro glavo — ter dobro in nepokvarjeno srce. S tem zakladom sem dozdej povsod dobro izhajal in to mi je porok, da bom še naprej.

Moja usoda je popolnoma v Tvojih rokah in upam, da me ne boš pahnila od sebe, ampak me boš s pritrjevalnim odgovorom poklicala na svojo stran. Brez Tebe pogrezne moja bodočnost v temno, brezkončno noč. V veselem pričakovanju in zvesti udanosti se podpišem

Tvoj

Ivan Medved.

Brežice, dne 10. februarja 1914.

Visokospoštovana gospodična!

Odkar sem imel prijetno čast Vas spoznati, nimam druge želje, kakor pridobiti si Vaše nagnenje. Toda moja želja sega še dalje, namreč želim si Vas kdaj svojo imenovati. A ne prestrašite se moje odkrite izpovedi. V starosti sem, ko človek trezno in resno sodi in se ne ukvarja več s takozvano „prvo in edino ljubeznijo, ki večno cveti in nikdar ne premine“. Moja leta ne poznajo več čuvstev, ki hipoma pridejo in zopet izginejo, kakor bi jih bil veter odpihal.

Ako slučajno niste svojega srca podarili že kakemu drugemu in nimate ničesar proti moji osebi in mojim življenjskim, stanovskim razmeram, ne odklanjajte moje iskrene prošnje in postanite moja družica skozi življenje. Moj stan in moje razmere mi dovoljujejo, da Vam bom lahko izpolnil marsikatero željo in bodočnost ob moji strani Vam bo dala varno zavetje in srečo; moja edina sreča pa bi bili Vi. Storite torej zame ugoden sklep!

S spoštovanjem ostanem

Vaš

Martin Čebul.

Gradec, dne 25. oktobra 1914.

Draga gospodična!

Res sem že imel večkrat priložnost občevati z Vašo cenjeno rodbino, o katerih prilikah sem vedno imel prijetno ugodnost kratkočasnega razgovora z Vašo ljubeznivo osebo. Vsikdar pa sem bil preplah, da bi Vam bil ustmeno po-

vedal, kar Vam danes razkrijem v sledečih vrsticah.

V občevanju z Vami Vas nisem začel samo spoštovati, ampak tudi — ljubiti! Vaše lepe zunanje kakor tudi notranje lastnosti so me očarale, da bom ta čar čutil celo svoje življenje. Edino v Vaši osebi — pravi mi srce dan na dan — sem našel devo, kakršno sem iskal in s kakršno bi postal srečen. Ker si srce želi zvesto in udano bitje, do katerega bi imelo povsod in povsem zaupanje, Vas iskreno prosim, da mi odgovorite, ali bi mogli moje globoko, neizpremenljivo in vroče nagnenje šteti resno in mi vračati milo za drago?

Dobro sem Vam znan in spoznali ste že gotovo, kako me lahko po mojih lastnostih sodite. Ne da bi se sam hvalil — pa reči moram, da sem dozdej vedno čutil resno in pošteno in tudi tako deloval. Za prihodnost se Vam ni treba bati, ker so Vam tudi moje stanovske razmere znane. Upam, da bom lahko svojo bodočo ženko storil srečno!

V zaupanju na Vašo mi dozdej izkazano naklonjenost pričakujem kmalu — in Bog daj — ugodnega odgovora.

Vaš

srčno udani
Martin Smrekar.

Ptuj, dne 5. maja 1914.

Visokospoštovana gospica!

Odkar sem imel prijetno čast Vas spoznati, ni mi Vaša angelska oseba prišla več iz spomina. Noč in dan in pri vsaki priložnosti sem

moral misliti na Vas. In tako dolgo ste mi bili pred očmi in tako dolgo sem premišljeval o Vas, da sem prišel do spoznanja, kako iskreno Vas ljubim; spoznal sem, da bi brez Vas ne mogel živeti. Mogoče ste že opazili, kako neizbrisljiv vtis ste naredili na mene in ker ste bili napram meni vedno prijazni in ljubeznjivi, ne morem si drugače in razkrijem Vam svojo ljubezen, a prosim obenem, da mi tudi Vi podarite nekoliko svoje naklonjenosti. Za Vašo ljubezen si v prvem hipu ne upam prositi. Toda, ako bi se vendar znalo zgoditi, da bi tudi Vi znali nekoliko ljubezni v svojem srcu čutiti do mene, tedaj bi bil najsrečnejši človek na svetu. Še celo nebo bi me moralo zavidati.

Visokospoštovana gospica! Izpolnite najiskrenejšo in najsrečnejšo željo mlademu možu, ki prvič v svojem življenju ljubi z vsem čistim žarom svoje duše. Ako je Vaše srce še prosto in ne hranite v njem druge ljubezni, pripravite mi v njem majhen kotiček in ne pustite me predolgo brez odgovora. Iz Vaših oči hočem potem brati svojo srečo in iz Vaših ust slišati svojo bodočnost. Zdravstvujte!

Vaš

ljubi

Slavko Omrzel.

Zagreb, dne 5. februarja 1914.

Predraga gospodična!

Že davno bi Vas bil rad nadlegoval z nekim vprašanjem, vendar nisem v svoji skromnosti in neodločnosti našel ne primerne priložnosti kakor tudi ne priličnega časa. Ker pa ne

najdem miru in mi je negotovost postala skoraj že nadležna, odločil sem se in Vam pismeno stavim dotično vprašanje.

Gotovo Vam ni ostalo neznan, kako me nekaj vleče k Vam in kako neutrudno iščem priložnosti, ki me privede v Vašo bližino; v Vaši bližini se namreč čutim najbolj srečnega. Vroč želja, da bi v Vaši osebi našel tovarišico za bodoče življenje, se je popolnoma in brez ugovora polastila moje duše. Podvrgel sem se nekaki lastni preizkušnji, da bi se zagotovil, ali imam vse tiste lastnosti, ki so potrebne, da bi Vas kdaj mogel narediti srečno. Nočem se sicer hvaliti — nočem niti Vas, niti sebe varati — toda rečem lahko, da sem odkritosrčen, pošten, zdrav, sporazumljiv in nepokvarjen in živim v zdravih razmerah, v razmerah, ki me delajo popolnoma neodvisnega. Na podlagi Vašega obnašanja proti meni se bržčas ne varam, ako mislim, da Vam ni moje razkritje ljubezni nadležno. Ako bi Vam torej ne bilo neljubo, na moji strani potovati skozi življenje in v zvesti naklonjenosti z menoj deliti žalost in veselje, bil bi najsrečnejši človek na svetu.

Prijazen odgovor pričakujoč Vas pozdravlja

Vaš

ljubeči

Pavel Klukar.

Sarajevo, dne 6. marca 1914.

16. **Gospodič prosi gospodično, katero je spoznaval na veselicah, naj se sme natančneje ž njo seznaniti.**

Velecenjena gospica!

Na zadnji veselici pri N. N. imel sem zopet veliko čast, Vas videti in nekaj besedic z Vami spregovoriti. Ker upam, da se v bodočnosti še večkrat snideva o takih priložnostih, moram Vam celo odkritosrčno razodeti, da Vas od dne do dne cenim više. Ker ni moja navada komu se usiljevati, Vam bode umljivo, čemu Vas v družbi še nikdar nisem nadlegoval. Priznati pa moram, da sem si velikokrat in velikokrat na tihem želel, naj bi bili vsi moji navzoči prijatelji in znanci kakor tudi vsi drugi gostje bogsigavedi kje — da bi se mogel jaz sam in brez priče razgovarjati z Vami.

Ne morem več dalje molčati, velecenjena gospica, moram se enkrat otresti svoje bojazljivosti in ~~Vam~~ razodeti svojo najsrčnejšo in najiskrenejšo željo: Vas z Vašim dovoljenjem natančneje spoznavati. Dajte mi torej priložnost, da Vam morem povedati, ali sami ali pa v družbi Vaše obitelji, kako Vas čisla

Vaš

zelo udani

Dragotin Koritnik.

V Gradcu, dne 5. marca 1914.

17. **Ugoden odgovor.**

Velecenjeni gospod!

Vaše cenjeno pismo me je skoraj iznenadilo, kajti povem Vam odkritosrčno, da sem Vas pri

zadnji veselici nekoliko več opazovala, kakor bi bilo treba, a res nisem mogla spoznati, da bi se bili hoteli na kakšen način bolje zanimati za mene, kakor pa za druge gospice. Ravno to Vaše vedenje pa je vzrok, da bi mi bilo Vaše znanje ljubo. Seveda mi je bila kot dobro vzrejeni hčerki dolžnost obvestiti svoje stariše o najini nameri, a po majhnem odporu posrečilo se mi je dobiti dovoljenje, da me smete doma obiskati. V pričakovanju, da se bode to kmalu zgodilo, ostanem

Vaša

Cilka Sparetič.

V Gradcu, dne 8. marca 1914.

18. Neugoden odgovor.

Vaše blagorodje!

Dolžnost mi je odgovoriti Vam na Vaše pismo in Vam povedati koj že v začetku, da ne smete upati nikakega ugodnega odgovora. Prvo, kar sem storila, ko sem prečitala Vaše vrstice, bilo je pre-mišljevanje, sem li na zadnji veselici res bila sama vzrok in Vam dala povod iskati z menoj natančnejšega znanja. Naposled sem spoznala, da sem se obnašala, kakor zahtevata spodobnost in uljudnost in to tem lažje, ker sem že — da Vam brez velikega odlašanja povem — nevesta, zaročena z gospodom N. N., katerega gotovo poznate. Sicer nama še ugodnost ne dopušča ženitve, toda ker je naju zvezala ljubezen, nama ni težko čakati.

Priznati pa moram, da Vas poznam kot poštenega in značajnega moža in Vas spoštujem kot takega. S tem spoštovanjem do Vas ostanem

Cilka Sparetič.

V Gradcu, dne 8. marca 1914.

19. Odlasajoč odgovor.

Cenjeni gospod!

Vaše pismo, katero sem prejela danes, me je zares iznenadilo. Priznati moram, da se zanimam za Vašo osebo, sosebno ker mi je bila že večkrat priložnost Vas opazovati na nekaterih veselicah. Toda akoravno se mi dopada Vaša oseba in Vaše resno vedenje, vendar Vam moram staviti nek pogoj. Ker moram biti svojim starišem za njihovo skrb hvaležna, nočem ničesar brez njihove volje storiti. Pa če ste se brigali za mojo osebo, tedaj ste se kot trezno razmišljujoč mož, kakoršnega Vas poznam, gotovo brigali tudi za moje stariše in vedeli boste, da imam skrbnega pa tudi dobrega očeta, kateri Vam gotovo ne bode odrekel, ako se z Vašo prošnjo obrnete tudi do njega.

V upanju, da ste z mojim pogojem zadovoljni, ostanem

Vaša

prijateljica

Cilka Sparetič.

V Gradcu, dne 6. marca 1914.

20. Mlad rokodelski mojster prosi dekle, ako se sme ž njim seznaniti.

Draga Mária!

Znano Vam je, da sem že nekaj časa samostojen rokodelski mojster in kakor se kaže, zboljšujejo se mi dohodki od dne do dne. Ker mi pa gospodarstvene razmere ogrenjujejo samski

stan, odločil sem se resno poiskati si pomočnico, ki bi mi v življenju, v bridkosti in veselih dneh stala zvesto na strani.

Ker pa je bila že od nekdanj moja navada vse ne sicer predolgo, toda dobro premisliti, priznavam torej, da sem Vas že dolgo časa opazoval in prišel naposled do spoznanja: Če dobiš kedaj za ženo deklico, pridno, pošteno in skrbno kakor je Marica, lahko si na svetu najzadovoljnejši in najsrečnejši človek.

Gotovo ste že razumeli, kaj sem hotel v teh vrsticah povedati in še lažje me razumete, čemu iščem občevanja z Vami. Za svojo osebo bi ga sicer ne potreboval, ker Vas, kakor sem že omenil, dobro poznam in čislam, toda za Vas bi bilo, da tudi Vi mene spoznavate — da sčasoma tudi Vi priznate, kako sem vreden skrbne in pridne ženke, kakoršna bi bili Vi, draga Marica.

Upam si tedaj prositi dovoljenja, naj Vas smem ali doma obiskati ali Vas pa, če se srečava, pošteno nagovoriti.

Razveselite kmalu z ugodnim odgovorom
Vašega

Vas

čislajočega prijatelja
Martina Rebernik.

V Trnovem, dne 22. junija 1914.

21. Ugoden odgovor.

Dragi prijatelj!

Kdo bi bil v naši vasi, ki bi še ne bil slišal, kako izvrsten je kot mojster in kot človek naš

Martin Rebernik? Tudi jaz sem že prišla do tega spoznanja; po zadnjih Vaših vrsticah sem pa tudi spoznala, da se vendar nekoliko preveč laskate in preveč hvalite moje lastnosti. Kako ste imeli priložnost me tako natanko opazovati? Se morebiti ne motite? Ako delam — glejte, saj ste tudi Vi marljiv delavec — tedaj zadostujem dolžnosti do svojih ljubih staršev, kateri niso kaj preveč preobloženi s pozemeljskimi darovi. Če ste pa res že tako zadovoljni z menoj, mislim, bode najbolje, ako Vam dam priložnost moje lastnosti še bolj blizu spoznavati. Morebiti pa potem spoznate, da ste se vendar motili v tem ali onem oziru. Pošteno mislečemu možu nimam delati ovir in radi tega smete o prostem času vedno obiskati.

Vašo

prijateljico

Marico Podkrajšek.

V Trnovem, dne 23. junija 1914.

22. Mladenič razkrije svojo ljubezen.

Predraga gospodična!

Gotovo ste že spoznali ali ste vsaj slutili, kaka čuvstva me navdajajo do Vas, ljubljena gospica, kajti stara reč je, da se ljubezen ne da prikriti, ne da zatreti. Dolgo, dolgo sem skušal ovreči to istino, skušal sem na vse moči se zatajevati, skušal sem samega sebe prepričati, da me vara moje srce; toda naposled sem spoznal, da lažem samemu sebi in da so vsa moja srčna čuvstva ta — da Vas neizrečeno ljubim!

Mislim, da s tem, ko Vam to razodenem, ne storim nič napačnega, kajti:

Ljubezen je bila, ljubezen še bo,
ko mene in Vas več na svetu ne bo!

Moja usoda je tedaj v Vaših rokah, kajti znam, da mi ni živeti brez Vas. Če me sprejmete v svoje srce, draga, ljubljena gospica, tedaj bodem najsrečnejši človek na svetu, ako me pa zavrnete . . . Ne upam si misliti, kaj bode z menoj. Potolažite mi tedaj nemirno srce, meni, katerega ste očarali s svojo lepoto, katerega misli so vedno pri Vas in odgovorite mi prej ko prej.

Z iskrenim pozdravom ostanem Vaš

Vas

neizmerno ljubeči

Ivan Zupančič.

V Ljubljani, dne 26. julija 1914.

23. Nejasen odgovor.

Velecenjeni gospod!

Priznam, da sem skoraj res pričakovala Vašega nagovora, kajti spoznala sem, da me res občudujete. Toda ne vem, kako bi Vas mogla vneti tako skromna deklica, kakor sem jaz. Akoravno nisem vajena laskanja, dozdeva se mi vendar, da bi med drugimi deklicami našli lepše in boljše, kakor sem jaz.

Nočem Vas sicer naravnost zavrniti, a mislim, da je korak, kateri veže dva človeka skozi celo življenje, dobro premisliti. Človek, slaba stvar, se pač lahko vara in prepozno spoznanje

greni mi lahko celo življenje. To Vam bodi torej smer Vašemu daljnemu ravnanju; sicer pa mi verujte, da vem dobro ceniti Vaše lastnosti in Vašo značajnost.

Z odličnim spoštovanjem

Milka Juršič.

V Ljubljani, dne 28. julija 1914.

24. Mladenič na nejasen odgovor.

Draga gospica!

Skoraj ne vem, kaj in kako bi na Vaš odgovor začel svoje zopetno pismo. Moram reči, da so me Vaše ljubke vrstice razveselile in zopet ne. Kakor sem razvidel iz Vašega pisanja, nočete, da bi se prenaglil. Iz tega spoznavam, kako imate plemenito srce, kako je Vaša notranja duševna lepota slična zunanji. Toda ali Vam nisem priznal, koliko notranjega boja sem prestal sam s seboj, predno sem se odločil razkriti Vam svojo iskreno ljubezen?

Ker mi niste naravnost odrekli, upam, da sem ali da bi Vam bil všeč in če me še zdaj ne ljubite, bodite mi vsaj naklonjeni in ne zavržite me. Vašo ljubezen hočem si prislužiti in ne bode mi manjkalo na dobri volji. Moja ljubezen do Vas je že predolga in preutrjena tako, da bi lahko rekel s pesmico:

A kako le ne premine
mi ljubezen zvesta ta?
Glej, ker svoje korenine
v živem srcu le ima!

Ta moja zopetna izjava, mislim, Vam bode porok dovolj in zato Vas prosim, odgovorite mi še enkrat. Odgovorite mi pa tako, da bodete z Vašim odgovorom vendar enkrat umirili srce

Vašemu

zvesto ljubečemu

Ivanu Zupančiču.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1914.

25. Mož razkrije svojo ljubezen mladi vdovi.

Spoštovana gospa!

Gotovo Vam moje skromno pisemce ne bode nič novega, ker ste kot mlada, lepa in osamljena gospa, ki gleda lahko na precejšnje število snubcev in častilcev, vajeni takih nadlegovanj. Dovolite tudi meni razkriti Vam svoje srce in vstopiti v krog teh, ki Vas občudujejo. Uvrstite me pa tja, kjer je moj prostor, tja, kjer ni prevare in samopridnih namenov.

Če se Vam približujem tudi jaz, dajte mi pogum moje resnicoljubje in pravicoljubje, o čemur se bodete, spoštovana gospa, kmalu prepričali. Med prihlinjeno in resnično ljubeznijo najde se razloček kaj kmalu.

V kakšnih denarnih in življenskih razmerah živim, Vam je gotovo znano in torej ste gotovo uverjeni, da si ne iščem žene iz sebičnih namenov, radi njenega imetja. Bodite pa tudi uverjeni, da mi je pero dala v roke le prava in brezmejna ljubezen — ljubezen, ki le želi srečo in zadovoljnost, ki pa ne išče sreče v velikem bogastvu, ampak v medsebojnem dopadanju in sporazumljenju.

Blagovolite me v kratkem osrečiti s prijaznim odgovorom. V upanju, da mi ne odrečete, ostanem z resničnim spoštovanjem

Vaš

udani

France Kristič.

V Celovcu, dne 2. decembra 1914.

26. Ugoden odgovor.

Spoštovani gospod!

Res je, da štejem precejšnje število snubcev in častilcev, pa življenje me je že toliko utrdilo, da spoznam, kje je resnica in kje samopridnost. Zato me je pa Vaše pismo zares razveselilo. Dobro Vas poznam in verjamem Vam, da so Vaši nameni pošteni in resni, bolj resni, kakor vsi mojih posiliprijateljev.

Ker sem se pa že naveličala vsega hvalisanja in laskanja in ker sem res potrebna trdne podpore, vabim Vas danes popoldne, pridite me po obedu obiskat, ker se oko v oko najložje zmeniva. Natančne ure nočem določiti, ker ne vem, kako Vam dopušča čas in ker ste mi ob vsaki uri prijetni. Želim pa, da se reč prej ko prej odloči, kajti prav rada bi se že iznebila na priprost način svojih nadlegovalcev.

Vaša

odkritosrčna

Zorislava Leskovic.

V Celovcu, dne 3. decembra 1914.

27. Neugoden odgovor.

Cenjeni gospod!

Sicer si lahko štejem v čast Vašo ponudbo, vendar me silijo posebni uzroki, da jo moram odkloniti. Žal mi je, ako sem v Vas vzbudila in zanetila ničevne upe in neizpolnjive želje. Upam pa, da mi ne bodete za zlo šteli odpoved in da si raditega še vedno ostaneva v srcih, pa tudi v javni družbi dobra prijatelja, kakor sva si bila do sedaj.

Z odličnim spoštovanjem

Marjeta Vrbnik.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1914.

28. Neugoden odgovor.

Spoštovani gospod!

Zelo mi je žal, ker moram odkloniti Vašo ponudbo. Kakor sem Vam pripovedovala sama, ni bil moj prvi zakon srečen. Sicer je minilo od tega časa že več let, vendar nimam poguma, da bi se zavezala znovič. Spoštujem Vas in cenim, poznam Vaše dobre lastnosti in verjemite mi, da odklanjam s težkim srcem. V upanju, da si ostaneva še naprej dobra prijatelja, ostanem

Vaša

Milka Stanič.

V Celju, dne 16. januarja 1914.

29. Gospodič razkrije svojo ljubezen.

Najlepša vseh mladenk!

Ta moj nagovor ni nikakoršna fraza, ampak je, odkar sem Vas videl, res prepričanje mojega srca. Golo resnico povem, ako rečem: Vi ste me očarali! Imam neko slutnjo, kakor bi bil kdo vrgel zlato mrežico čez mene . . . moje srce, ki je do zdaj tako mirno bilo, postalo je nakrat nemirno in vse moje mišljenje, do zdaj tako trezno, obrača se vedno proti čedni hišici ter jo obletava kakor lastavica, ki bi si rada nad oknom naredila gnezdice.

Ali je to mar ljubezen? — Koliko sem že videl krasnih žensk, a pri nobeni nisem tako čutil, kakor pri Vas — tako srečno in vendar tako polno želj, tako svečano in vendar tako otožno. Jaz sploh nisem več tisti človek, kateri sem bil prej. Do zdaj brigal sem se bil še malo za nežni spol — ali se mi vsaj ni zdel sredotočje našega življenja. Vi pa ste mi nakrat postali to, kajti moje misli, moja čuvstva in moje želje so vedno okoli Vas.

Ali je to mar ljubezen? . . . Prišla je hipoma — tako naglo! Je li res mogoče, da vžge ljubezen s hitrostjo bliska? Saj pravi imeniten angleški pesnik: „Kdo je ljubil kedaj, ki ni ljubil na prvi pogled!“

Toda vprašali se boste morda, draga gospica, kaj hočem prav za prav v tem pismu izreči. Upam pa, da se ne boste tako vprašali, da me že razumete in upam tudi — to upanje pa mi navdaja srce kakor z zarjo brezmejne, meni vzhajajoče sreče — da ne boste malomarno prezrli moje osebe.

Smoter mojega pisanja je tedaj ta, Vam odkritosrčno in pošteno povedati, kaj čutim in kaj mislim, odkar sem Vas videl ter skromno in boječe potrskati na vratica Vašega srca s prošnjo, odkriti se meni in povedati, če smem upati v njem na kakšen prostorček, na kakšen bodisi še tako majhen kotiček.

Z upanjem, da ne bode moje trkanje zastonj, ostanem celo

Vaš iskreni častitelj

Lovro Poklukar.

V Trstu, dne 4. aprila 1914.

30. Gospodič razkrije svojo ljubezen.

Predraga gospica!

Nebo ima svoje zvezdice, morje ima svoje bisere in polje svoje rožice, a vse te nadkriljuje najlepši zaklad, namreč Vi. Dokler Vas nisem videl, bila je moja duša podobna mirnemu jezeru, katerega obseva bledomila mesečina. A ko sem videl Vas, začelo mi je vzhajati žarko solnce, katerega ogenj mi je vnel srce, da gori plamenoma.

Kolikokrat bi se Vam bil že rad približal in nekaj povedal, pa vsikdar mi je bilo srce tako, da sem čutil, kako Vam ne morem ustmeno izraziti, da — Vas ljubim! Rad bi Vas spoznaval bliže, rad bi Vam gledal v dušo in čital v Vašem srcu, a še rajši bi Vam dal spoznavati, kako čista, dobra in zvesta je moja ljubezen.

Razodel sem Vam torej svoje srčne občutke, kolikor sem mogel in prosil bi samo zaupanja in pa nekaj vrstic do Vašega

Vas

iskreno ljubečega

Zorka Jesenko.

V Pulju, dne 20. decembra 1914.

31. Ljubezensko pismo prijateljici.

Draga Milka!

Prijateljstvo, ki se sklene v zgodnji mladosti, navadno rado traja skozi vse življenje. Kot prijatelja sva takorekoč vzrastla kakor brat in sestra in prijateljstvo je ostalo še dalje, ko si že postala odraslo dekle. Vsled svojega stanovskega poklica sem moral po svetu in nisva se videla že dalje časa. Žalibog da Ti ves ta čas nisem mogel pisati, toda Tvoja ljubeznjiva podoba me je povsod spremljala in mi bila kakor nekak angelj varuh na vseh mojih potih pred očmi. Nobeno drugo dekle — in videl sem jih na tujem veliko število, mnogo lepih deklet — ni naredilo name kakega vtisa, hladnokrvno sem stopal mimo njih in tudi njihov najslajši nasmeh me je pustil celo mirnega.

Tekom časa pa sem si vedno bolj in bolj želel, da bi se mogel vrniti domu — da bi mogel zopet Tebe videti. Pretrpel sem življenje v tujini in vrnil sem se, toda ne s tistim veseljem, katerega bi moral čutiti. In čemu ne?

Vedno in vedno me vznemirja misel, ali še čutiš staro prijateljstvo do mene in se li ni

med mojo odsotnostjo vrinila kaka zapreka med naju. Med bivanjem v tujini, tako ti odkritosrčno povem, se je moje bratovsko nagnjenje do Tebe izpremenilo v vročo ljubezen. To sem Ti hotel pisati, ko sem se vrnil v očetovsko hišo, da izvem, kako se smem proti Tebi obnašati. Lahkotno in brezskrbno občevanje prejšnjih prijateljskih let mi ne bo več šlo iz srca. Ti lahko zdaj odločiš, kakšna usoda me čaka v domačem kraju. Ali se lahko veselim vrnitve? — Ali me bo nemila usoda zopet gnala izpred Tvojega ljubega obličja v svet? Brezupna ljubezen mi ne bo dovolila ostati doma.

Z upanjem, da bode moja vrnitev tudi v Tvojem srcu povzročila prijazen in ljub odmev — to si želi

Tvoj

zvesti prijatelj

Milan Zorin.

Ljubno, dne 26. septembra 1914

32. Pismo ljubičinemu očetu.

Blagorodni gospod!

Vedno sem imel navado, da sem bil v svojem dejanju in nehanju ter v svojem mišljenju odkritosrčen in nisem nikdar iskal stranskih potov; hodil sem vedno po ravni poti poštenosti. Zato si tudi štejem v sveto dolžnost, da Vas poučim o čuvstvih, ki jih gojim do Vaše ljubeznive in spoštovanja vredne hčerke (Julije). Ako nimate do mene ali moje rodbine kakih predsodkov, prosim Vas za dovoljenje, da bi se

smel Vaši rodbini približati in na pošten način občevati z Vašo hčerko, katere sliko že dolgo nosim v svojem srcu.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Masten.

Postojna, dne 3. oktobra 1914.

33. Ljubezensko pismo deklici brez premoženja.

Cenjena gospodična!

Kakor je dandanašnji navada, sklepa se večina zakonov in išče se ljubezen večinoma iz dobička željnih vzrokov. Nočem preiskovati, ali zadene tozadevno večja krivda moški ali ženski spol. Po mojem mnenju se ne sme prava ljubezen vlačiti v zvezo z golo kupčijo. Priznam, da če bi res bil potreben bogate žene in bi jo tudi lahko dobil, bi hotel ž njo stopiti v zakon le tedaj, ako bi naju vezala ljubezen; brez zadnje bi nikdar ne hotel stopiti pred altar. Kadar se stori korak, ki je odločilen za celo življenje, treba je slušati na glas srca in ne sme se slediti blesku omamljivega zlata.

V tem svojem mnenju pa me je utrdilo občevanje z Vami, cenjena gospodična. Krepost, ljubeznivost, marljivost in lepota nam nadomestijo last in bogastvo in edina sreča se blišči v ljubezni do ljubljene osebe. Gotovo mi tudi Vi pritrjujete, da sem pravo struno zadel.

Da ne govorim na široko in dolgo, približam se takoj cilju svojega pisma. Vsa svoja

pričakovanja bi dosegel, ako bi mi mogli priti nasproti s čuvstvi istega nagnjenja in iste ljubezni, katero čutim do Vas. Moje edino hrepenenje bi tedaj bilo, skrbeti in delati, da bi Vas mogel odškodovati za ljubezen in Vas narediti srečno — tako srečno, kakor si zaslužite. Skrbel bi, da bi vam marsikaj nadomestil, kar ste morali dozdej v vsakdanjem življenju skrbti in trpljenja premnogokrat pogrešati.

Blagovolite mi v kratkem dati povoljni odgovor, kakoršnega željno pričakujem.

Pozdravlja Vas

udani

Marko Replak.

Maribor, dne 2. oktobra 1914.

34. Ljubezensko pismo rokodelca.

Spoštovana gospodična!

Odločil sem se po daljšem premišljevanju in hočem Vam pismeno povedati, česar je polno srce. Priprost človek sem in mogoče je, da me bodete odzdaj naprej pomilovalno pogledovali od strani. Vendar pa me neka tajna moč vedno in vedno vleče do Vas in naj sem si že tolikokrat in tolikokrat prizadeval izbiti si misli na Vas iz glave — ni mi bilo mogoče. Prišel sem do spoznanja, da najdem vso svojo srečo edinole v ljubezni do Vas, a tedaj če bi ne bila brezupna. Ali bodete goreče nagnjenje poštenega, mladega moža prezirali samo iz tega vzroka, ker ne pripada višjim stanovom? —

Res Vam ne morem bogastva in visokega imena ponuditi, vendar pa Vam lahko podarim zvesto in pošteno srce in močno roko, ki bo delala za Vas in Vas varovala življenskih ne-zgod. Pregovor pravi, da ima rokodelstvo zlata tla in marsikateri rokodelec je že prišel do časti in bogastva. Ali bi torej, spoštovana gospodična, hoteli uslišati mojo prošnjo in mi nakloniti svoje srce? To bi bila zame nepopisljiva sreča. Oh, kako bi vam bil udan! Naj bo odgovor ta ali ta — ničesar ne bo izpremenilo ljubezni

Vašega

zvesto udanega

Filipa Konič.

Celovec, dne 12. julija 1914.

35. Pomočnik piše hčerki svojega mojstra.

Draga Minka!

Na vso moč sem že skušal zatajevati vsa čuvstva, katera me navdajajo do Vas, ali bilo je zastonj! Kamor grem in kjer sem, povsod imam Vašo ljubeznivo sliko pred očmi. Kadar bdim, mislim na Vas in kadar spim, sučejo se moje sanje tudi le edino okrog Vas. Ker torej svoje tajnosti ne morem prikrivati dalje, ne morem drugače, kakor da Vam priznam, kako iskreno in zvesto Vas ljubim. Bolj iskreno in bolj zvesto ljubiti ne more noben mladenič. Dragi Minka, v Vaših rokah držite vso srečo mojega življenja! Dajte mi nekoliko upanja! Darujte mi nekoliko

Vaše ljubezni! Kako marljiv in delaven hočem biti in kako si hočem prizadevati, da postanem vreden Vaše naklonjenosti! Razveselite me s pismom! Večno ostanem

Vaš

ljubeči Vas
Julij Kopitar.

V Podgorju, dne 10. novembra 1914.

36. Očetov odgovor na prejšnje pismo.

Gospod Kopitar!

Pismo, katero ste pisali moji hčerki, prišlo je v moje roke in moram Vam priznati, da se čutim globoko užaljenega. Čemu pa? Ker sem se tako motil in Vas cenil celo drugače. Prav prijazno sem Vas bil sprejel v službo in mislil sem, da bodem imel prav poštenega in značajnega pomočnika. Z Vašo pridnostjo in Vašo vnetostjo za obrt sem bil začetkoma res zelo zadovoljen. Nekaj časa že pa opazujem, kako začnete zanemarjati svoje delo, kako ste raztreseni; po Vašem pismu do moje hčerke sem prišel k spoznanju. Mesto da bi se brigali za svojo obrt, gojite le zaljubljene misli in želje in ne sramujete se, zasledovati deklico, katera je še le slekla svoja otročja krilca. V prvi jezi sem Vas hotel pognati iz službe, toda Vam v prid opustim kaj takšnega. Hočem pa Vam dati nauk: učite se marljivo naprej in urite se in ko bodete že dovolj izurjeni v svojem poklicu, potem še le se brigajte za drugi spol. Pisal sem Vam te vrstice, ker se da pismeno mirnejše razgovoriti in ker

upam, da ne bodete več nadlegovali moje hčerke ali celo postopali za njo. Skrbite, da bom zopet mogel biti

Vaš
naklonjeni
Martin Oevirk.

V Podgorju, dne 16. novembra 1914.

37. Pomočnik se opraviči.

Spoštovani gospod mojster!

Roka se mi trese, ko prijemam za pero, da bi Vam napisal nekaj vrstic. Vaša očitanja so pravična in priznavam jih s hvaležnim srcem. Priganjala me bodo k večji delavnosti, k tisti delavnosti, katera se Vam je tako dopadala, ko sem prišel k Vam v službo. Kar se pa tiče čuvstev do Vaše hčerke, ne morem jih zatajiti in ostala bodo takšna, kakršna so bila prej. Res je, da moram delati, da se moram uriti, ako hočem postati izurjen obrtnik. Marljivosti mi ne bode manjkalo. Toda, gospod mojster, ne vzemite mi vsega upanja! Zatajeval bom svoja čuvstva do Vaše hčerke in niti trohice svoje notranjosti ne bom izdal ne v Vaši in ne v drugi družbi. Na tihem bom trpel! A če postanem to, kar je smoter mojega poklica in če stopim pred Vas, ne odrecite mi roke svoje hčerke. Naposled Vas še prosim, pazite z vso strogostjo na moje delo, grajajte me in nadzorujte me, da bom zopet vreden Vaše naklonjenosti. Dovolite, da se smem imenovati

Vašega
hvaležnega
Julija Kopitar.

V Podgorju, dne 17. novembra 1914.

38. Hčerka piše tajno pomočniku.

Ljubi Julij!

Očeta je Vaše pismo pomirilo in ga zopet spravilo v dobro voljo. To sem slišala iz razgovora, katerega je imel z materjo. Dobro sem slišala, kako je rekel: „Če bode zopet takšen, kakršen je bil prej, me bode zelo veselilo!“ Pa, dragi prijatelj, zdaj bodete morali paziti! Čeprav mi je oče vzel Vaše pismo, vendar vem, kaj ste mi pisali. Vedno sem bila Vaša prijateljica in ostanem takšna še naprej, čeprav Vas bom morala navidezno zanemarjati. Svoja otročja krilca sem slekla že davno in čeprav je moj oče dober in previden, vendar pretirava celo zadevo. V prvi vrsti bodite previdni, kadar mi zopet pišete. O sebi pa Vam bodi dovolj, ako rečem, da me še ni noben mladenič zanimal tako, kakor Vi.

Kadar preberete to pismo, vrzite je v ogenj, da ne bo prišlo na kakšen način očetu v roke in imelo za mene kakor za Vas slabe posledice. S pozdravom ostanem

Vaša

Minka.

V Podgorju, dne 22. novembra 1914.

39. Ljubezensko pismo z malim darilcem.

Blagorodna gospodična!

Pri zadnji veselici ste se, blagorodna gospodična, mimogrede izrazili, da bi imeli veselje z malim kanarčkom, posebno ako bi mogli do-

biti dobrega peveca. Čeprav pa ste se izrazili tako, kakor bi bila to le Vaša želja, vendar sem tako predrzen, da porabim ugodno priliko in Vam storim uslugo z malim pevcem. Ali se ne bode hudovali nad mojo predrznostjo? Moja najsrčnejša želja bi bila, da bi se mnogokrat radovali drobnega ptička, a se obenem tudi mene včasih spominjali.

Z željo, da mi oprostite moj korak in ne odklonite malega peveca, ostanem

Vaš

udani

Tone Knez.

Pulj, dne 25. junija 1914.

II. del.

Pisma srečne ljubezni.

A. Splošne vsebine.

40. Prvo pismo ženinovo svoji nevesti.

Moja draga in ljuba nevesta!

Srce poskakuje mi same radosti, ker Te smem tako imenovati. Ta iskrena želja, ki mi prej ni dala noč in dan miru, se je vendar enkrat spolnila in smem Te imenovati svojo. Pa ta moja sreča je še tako nova, da se mi večkrat zdi, kakor bi sanjal. Toda v takih trenutkih pogledam na svitli prstan, katerega mi je nataknila Tvoja roka in zdi se mi, da vidim pred sabo luč, katera mi nakrat razsvetli temo moje duše in me kot kažipot privede na pravo stezo, kjer vzkliknem: Da, res je, res sem ženin in res imam najljubšo in najboljšo deklico za nevesto!

Se še li dobro spominjaš tiste srečne ure, ko sem stopil pred Tvojega očeta in ga prosil Tvoje roke, obljublajoč, biti do smrti najboljša in najzvestejša podpora? Se li še dobro spominjaš, kako je blagoslovil najino zvezo in kako nama je mati s solznimi očmi želela: Otroka, bodita srečna! Kaj ne, lepših trenutkov ne pozna živ-

ljenje! O, kako rad bi Ti vse to povedal s svojimi ustmi, pa moram se žrtvovati stanovskemu poklicu. Še veliko rajši pa bi slišal Tvojo ljubko govorečo, ki mi vendar tako prijetno bije na uho. Ker pa ni mogoče, razveseli me s pismom, toda z dolgim pismom, kajti vsaka Tvojih besed mi je draga in več ko jih je, dražji je zaklad.

Seveda, kakor hitro mi dopuščajo okolnosti, Te obiščem, da ti lahko tolikokrat in tolikokrat povem, kako Te ljubi

Tvoj

zvesti

Davorin.

V Brnu, dne 15. januarja 1913.

41. Odgovor.

Moj dragi Davorin!

O, kako me je razveselilo Tvoje pismo! Tudi jaz se vedno spominjam onih srečnih trenutkov, katere si omenil. Ne misli si pa, da se jaz Tebe spominjam manj, kakor se spominjaš Ti mene! Po noči in po dnevi sem v duhu pri Tebi in tudi jaz si skoraj vsako uro ogledujem prstan na roki — prstan, ki si mi ga dal v dokaz brezmejne ljubezni in zvestobe do mene.

Čudno pa se mi zdi, kako morejo taki kratki, srečni trenutki človeka spremeniti, kajti odkar sem zaročena, zdi se mi, da sem postala celo drugačna. Koder grem in kogar vidim, zdi se mi, naj zakličem: „Ali ne vidite, da sem srečna nevesta!“ In kaj še le, kadar me obiščejo prijateljice in mi želijo vso najboljšo srečo! Koliko in kaj bi jim rada pripovedovala, pa pomislim:

Ljubi prav zvesto, a tiha ostani:
Tajnosti svoje vse v arcu ohrani!

Moj ljubi Davorin! Samo tebi ne morem molčati, samo Tebi moram razodeti vse svoje počutke in svoje misli in čemu ne, ko vem, da so pri Tebi moje besede na pravem mestu. Saj si se sam izrazil, da Ti je vsaka beseda od mene draga in ljuba. Marsičesa bi Ti še rada povedala, a pismeno se ne da veliko povedati. Toda pomagaj mi lahko Ti, ako prideš prav kmalu k meni, k svoji nevesti. Zakličem Ti še enkrat: Pridi vendar kmalu k svoji

Tebe
do smrti ljubeči
Maliki.

V Litiji, dne 20. januarja 1914.

42. Vojak piše nevesti.

Ljuba Anka!

Gotovo šteješ tudi Ti dneve, odkar sva se ločila in kateri se mi — akoravno jih še ni veliko — zde cela večnost. Kako se Ti še godi? Še kaj mnogo misliš name? Ure, katere moram preživeti tukaj, niso prijetne, a vendar so mi te, katere moram prebiti na straži, najljubše, ker me takrat nihče in nič ne moti. In veš, kaj takrat delam? S puško na rami stojim ali pa hodim sem in tja — ter mislim celi čas na Te. Oh, ko bi smel le eno urico tako hoditi pred Tvojo hišico, pod Tvojim oknom, da bi vendar lahko gledal Ti v lepe oči!

Dobro je, da čas, akoravno silno počasi, pa vendar le poteka in se bližajo dnevi, ko upam dobiti nekoliko dni dopusta. Kaj misliš, h komu bom takrat hitel najprej?

Začetek, ki se mi je zdel najhujši, sem srečno preстал in navadil sem se že precej vojaške suknje. In vendar če pomislim na tri leta, katerih sem le še malo odslužil, obide me vsikdar dolgčas. Pomagaj mi ga moriti in piši mi prav velikokrat, a jaz bodem kaj nagel z odgovorom. Če bi Te pa pot kedaj zanesla v mesto, naznani mi prej, kje se lahko snideva, kajti gotovo dobim od svojih višjih podarjenih nekaj prostih uric. O mojem vojaškem stanu ter o njegovih težavah pišem ti prihodnjič, a za zdaj Ti zakličem: „Zdrava ostani!“ Pozdravim Tebe, stariše in vse sorodnike ter znance.

V mislih Te poljublja

Tvoj

zvesti

Tone. *Janka*

V Mariboru, dne 28. marca 1914.

43. Odgovor.

Predragi, nepozabljivi Tone!

Ne morem Ti popisati veselja, katero sem občutila, ko sem brala Tvoje vrstice. Toda, če se zde Tebi dnevi, ki so pretekli od najine ločitve, cela večnost, tedaj mi verjemi, da se mi v tem oziru ne godi nič bolje. Vprašaš me, kako se še počutim. Vse bi bilo kakor v starem tiru, ako bi ne bilo žalosti, katera me vsakikrat obide, ko se spomnim nekoga, s katerim ne morem več po stari navadi govoriti. Rad mi bodeš torej verjel, kako se že zdaj veselim tistih dni, ko bodeš prišel na dopust in hitel k svoji zvesti Anki.

Veseli me tudi slišati, da si se že za silo privadil vojaškemu stanu. Misel, da se mu boš

težko privadil, mučila me je začetkoma najbolj. Obljubil si mi kmalu pisati. Oh, stori to prej ko prej, kajti kakor razvesele Tebe moje vrstice, tako razvesele mene tudi Tvoje, posebno ker si mi obljubil v prihodnjem pismu orisati nekoliko svoje vojaško življenje. Stori pa to že radi tega, ker nisem radovedna samo jaz, ampak tudi moji stariši in sploh vsi, katerim sem sporočila Tvoje pozdrave.

Pismo, ki si ga poslal, dala sem čitati tudi očetu in moram Ti že povedati, kaj so rekli. Menili so: „Čemu bi se pa še ne znalo zgoditi, da ga greva o kaki priložnosti obiskat!“ Ti pa veš, da so moj oče bili vedno mož-beseda, a zdaj pa gotovo še bolj, ker jim bo vedno nekdo na strani, ki jih bode marljivo opominjal. Torej, moj ljubi Tone, sreča nama kaže, da se kmalu vidiva. Dneva sicer še ne vem, a naznanim Ti ga pravočasno. Oče me bodo spremili, mati pa so se že nekako tako izrazili, da morajo tudi nekaj preskrbeti za to ali ono Tvojo potrebo.

Seveda ne smem pozabiti pozdravov, ki Ti jih pošiljajo vsi domačini, znanci in prijatelji in ki Ti žele vse najbolje v novem stanu. Da jaz za njimi ne zaostajam, mi skoraj ni treba povedati in tako sklenem svoje pisemce z željo, naj bi ta tri leta potekla Tebi in meni naglo, Ti pa se v tem času mnogokrat spominjaj svoje

Tebe

neizmerno ljubeče

Anke.

V Radgoni, dne 2. aprila 1914.

44. Ljubimec zagotavlja svoji ljubi vztrajno ljubezen.

Prisrčno ljubljena Milka!

Ko sva se ločila, obetala sva si, da si za vselej ostaneva tako v iskreni in vztrajni ljubezni vdana, kakor sva si bila od takrat, ko sva si razodela srčna čuvstva, katera so naju drug do drugega navdajala. Tukaj v tujem kraju še le spoznam, kako dobro je, ako ima človek zvesto in v ljubezni vdano tovarišico, katera se ga rada spominja in šteje ure in dneve, da se ji kot samostalen mož vrne v razprostrte roke in se potem za večno združi ž njo.

Kaj ne, da si hočeva še naprej tako ostati! Ljubezni, ki jo do Tebe čutim, ne morem z mrtvimi črkami opisati in dovolj sem Ti jo bil z živimi besedami naslikal takrat, ko je naju še obdajala ena in ista mila domača okolica.

Ker me dobro poznaš, kakor tudi jaz Tebe dobro poznam, vem, da je najina ljubezen zagotovljena in ako je med nama še tako velika množica hribov in dolin, naju celo ločiti vendar ne more nič.

Zdravstvuj, prisrčno ljubljena Milka, in spominjaj se svojega

Tebi

z ljubeznijo vdanega

Radoslava.

V Pragi, dne 26. novembra 1914.

45. Odgovor.

Preljubi moj Radoslav!

Ne moreš si misliti, kako veselje sem občutila in kaka radost me je obšla, ko sem dobila od Tebe tvoje prvo pismo, ki si mi je pisal iz tujega kraja. Tvoje dobre, srčne in zveste besede so tako blagodejno vplivale na mene, da so mi solze posilile v oči. Iz vsakega stavka, ki si mi ga pisal, iz vsake besede sem spoznala svojega ljubelega Radoslava tako, kakor bi Te imela živega pred seboj.

Radi mene si le nikdar ne bodi v skrbeh, kajti tudi moja ljubezen do Tebe je vstrajna, kakor bi bila zidana na trdno skalo. Če bi pa Tebe na tujem skušale zapeljivke odvrniti od pota, na katerega si se podal in ki pelje le do Tvoje zveste Milke, ostani trden in spominjaj se sledečih vrstic:

Ce v tujini res cvetijo
rožice prekrasnih vrst,
a najlepši le dišijo,
ki rodi jih naša prst.

Bog te čuvaj zdravega, zadovoljnega in vstrajnega v ljubezni do najinega svidenja. Ostanem vedno

Tvoja

iskreno ljubeča

Milka.

V Brežicah, dne 6. decembra 1914.

46. Nevesta piše ženinu, ki je v tujini.

Ljubi moj France!

Sree mi zdaj, ko Te ni v moji bližini, ne da miru in moram si ga s temi vrsticami nekoliko potolažiti. Hočem Ti nekoliko potožiti, kako se mi godi v Tvoji odsotnosti. Ljubi moj France! Ako sem Te že prej neizmerno rada imela, spoznala sem še le zdaj, kako močno Te ljubim, tako močno, da bi brez Tebe ne mogla živeti. Odkar si odpotoval, dozdeva se mi, kakor bi mi bil kdo umrl — vedno mi nekdo manjka. Nobeno delo me več ne veseli in še celo svojih prej tako ljubih cvetlic ne zalivam več rada, ker ni tistega tukaj, kateremu sem jih prej tako z veseljem kazala.

Oh, ko bi se mogla spremeniti v lahkega ptička! Veš, kaj bi tedaj storila?

Vzdignila bi se v sinji zrak,
zletela v daljni kraj,
pogledala bi, ljubček drag,
kaj tamkaj počneš zdaj.

Da, rada bi videla, kako se Ti godi v tujini, kaj tamkaj počneš in kako Ti tuji svet in tuji ljudje ugajajo. Je li tam mnogo lepih deklet? Glej, ker sem prišla ravno do tega vprašanja, moram se Ti razodeti, da me večkrat obhaja neka bojazen, bojazen namreč, da bi znal na tujem pozabiti Tvoje Ivane. Dozdeva se mi, da se Tvoja pisma oglašajo vedno redkeje in redkeje. Piši mi kmalu in potolaži svojo bojazljivo nevesto, ter glej, da se kmalu vrneš k svoji

Tebi

do groba zvesti

Ivanki.

V Ribnici, dne 3. julija 1914.

47. Odgovor.

Moja edina Ivanka!

Oh, kako boječa je vendar moja Ivanka in kako je v skrbeh za svojim Francetom! Ko sem prečital Tvoje pisemce, želel sem si sam, da bi mogla moja Ivanka poleteti k svojemu Francetu in se prepričati, kako še pri svojih opravkih ni bil nikdar tako marljiv, po obnašanju pa še nikdar tako trezen in resen kakor zdaj, ko ga veže sveta obljuba.

Srček dragi, ne misli, da se Te zdaj manj spominjam kot v prvih dneh po mojem odpotovanji, a če Ti redkeje pišem, je vzrok moja trdna volja, utrditi se in izvežbati za svoj stanovski poklic tako, da bodem prej ko prej pripravljen, postaviti se pod nadzorstvo svoje bodoče žene, svoje ljube Ivanke. Ako ti pa še povem, da si res nisem vzel časa ogledati se, je li kaj lepih deklet tukaj ali ne, si uverjena, da je tvoj France še vedno tisti, kateri Te je s težkim srcem zapustil, posebno ker Ti obljubi, da Ti hoče odslej marljivejše pisati.

V duhu gledam, kako se moji Ivanki lice razsvetli, kako se ji oko smeje in kako se ji težek kamen odvali od srca. In ko vidim to v duhu, veseli tudi mene, ker vem, da sem olajšal srce svoji Ivanki, kakoršne ni za me nobene druge na svetu. — Pa še neko skrivnost Ti moram povedati. Le slušaj! Kakor kažejo okoliščine, ne bode najina ločitev več dolgo trajala in mislim, da Ti lahko kmalu še natančneje pišem. Si li zdaj zelo vesela?

Tvoj

vedno zvesti

France.

Na Dunaju, dne 6. julija 1914.

48. Mlad rokodelec v tujini piše svoji ljubi.

Ljubezniva Tončika!

Celih štirinajst dni je že minilo, odkar sem se bil poslovil od Tebe in ves ta čas nisi dobila od mene nobenega glasu. Bil sem do zdaj namreč vedno na potovanji in še le danes dobil sem stalnega dela. Lahko si misliš, kako mi je pri srcu, odkar sva se ločila. Ne le domotožje, ampak še bolj me teži misel, da Te ne morem več videti. Tuji ljudje s tujimi obrazi so mi tovariši pri delu, domačinov ni nikjer in le v duhu vidim jih pred očmi. Mnogokrat se mi prikaže tiha solza v oko in brž jo izkušam prikriti, sicer bi se mi drugi smejali. Mojim tovarišem kakor sploh mnogim mladeničem velja namreč izrek: „Druga vasica, druga deklica!“ Mene pa taki in enaki izreki zaboje v dno srca, ker hočem le Tebi zvest ostati.

Ali upam lahko to tudi od Tebe? Da bi mi postala kedaj nezvesta, si še misliti ne upam, kajti ljubša bi mi bila smrt, kakor pa Tvoja nezvestoba. Toda Ti si mi prevelikrat obljubila, da bode Tvoje srce vedno moje in verjamem Ti, ko si vendar tako dobra, pridna in poštena. Glej, to me še tolaži!

Kar se tiče moje nove službe, moram priznati, da je dobra. Plačilo imam lepo in hočem si ga kolikor mogoče prihraniti. Kajti če pridem čez eno ali dve leti domu, hočem biti samostojen mojster in potem, Tončika, bode nekje ženitovanje. Kaj misliš, kje?

Pozdravljam Tebe in Tvoje stariše prav srčno! Piši mi pa tudi Ti večkrat, da zvem,

kako se Ti godi in kaj je novega v naši vasi
in da ne pozabiš

Tvojega

zvestega

Aleša.

V Ljubljani, dne 12. majnika 1914.

Naslov: Aleš Breznik, pri gospodu Antonu Vrhniku, krojaču v Ljubljani, Rimska cesta št. 35.

49. Odgovor.

Preljubi moj Aleš!

Takrat, ko si se poslovil od mene, sedela sem še dolgo v noč pri oknu in premišljevala. Večkrat so me celo oblile solze in ko sem se naposled vlegla, nisem skoraj celo noč zatisnila očesa. Čez dan skušala sem se utešiti s pridnim delom, a vedno so mi rojile misli po glavi: Kje si? Kod hodiš? Kako ti je? Si zdrav? Si li našel dela? — Ko pa sem dobila Tvoje pismo, bila sem brž vesela.

Gotovo imaš prav, ako se trdno zanašáš na mojo zvestobo, kakor tudi jaz verjamem, da ostane moj Aleš res vedno moj. Hočem Ti dati nek nasvet. Kaj ne, kadar je človek zvečer zamišljen, gleda rad na zvezdo. Kolikokrat sem tudi jaz tako storila in zrla na večernico, ki mi je zjutraj še migljala kot jutranjica in sem si mislila: „Morebiti pa gleda tudi moj Aleš na njo!“ In če nisi tega storil, stori vsaj v prihodnje. Oziraj se na to zvezdo zvečer in zjutraj, kakor se bodem ozirala tudi jaz in misli si, da naju veže ta najina zvezda in nama pošilja po-

zdrave drugemu od družega, v spomin najine zveste, nespremenljive ljubezni. Si zadovoljen s tem nasvetom?

Piši mi še večkrat in prav rad. Res mi je dolgčas po Tebi, pa tolaži me misel, da bode leto kmalu minilo in se potem vrneš nazaj v Tvojo rodno vasico, kjer hočeva potem, če Bog da, neločena prebiti vse vesele in če treba tudi žalostne dneve najinega življenja — drug drugemu v podporo. Stariši se zahvaljujejo za pozdrave in Te prav srčno pozdravljajo, kakor Te tudi pozdravlja

Tvoja

zvesta
Tončika.

V Dobravasi, dne 18. majnika 1914.

50. Zaročenec tolaži svojo ljubo, s katero se je bil natihoma zaročil.

Moja ljuba in edina Zorka!

Če vihar čez polje brije,
Cvetko žlahtno še krepí
In če dež še tako lije,
Ona se ne potopi.

Poznaš to cvetko? Glej, ta cvetka, katero viharji in burje še krepijo, ta cvetka je najina ljubezen. In naj pridejo sile, kakoršne hočejo — naju ne morejo več ločiti, ljuba Zorka. Naj skriva najina bodočnost v svojem temnem krilu srečo ali nesrečo, jaz Ti ostanem zvest. In naj se najinim upom zoperstavljajo še take ovire, mene ne bode moglo nič odtrgati od Tvojega ljubečega srca. Ker bije moje srce le za Te, ne bode moja ljubezen nikdar ponehala. To Ti prisegam

z najsvetejšimi, neprelomljivimi prisegami. Prisegam Ti, da me ne bode nič na tem svetu, ne trpljenje in nesreče, ne prijetnosti in dobrote zapeljalo k nezvestobi. Nikdar ne bodem postal omahljiv v sklepu, peljati Te kedaj kot svojo ženo na svoj dom. Poznam pa samo eno bojazen, bojazen namreč, da bi znal Tebe zgubiti. Vendar trdno zaupam Tvojemu srcu, ki ne pozna laži in prevare. Pa tudi Ti se ničesa ne boj in bodi pogumna. Nebo bo najini zvesti ljubezni milo in svetilo nama bode enkrat solnce najlepše sreče. Zdravstvuj in se vedno spominjaj svojega

Tebi

zvestega

Ljudevita.

V Rogatcu, dne 25. avgusta 1914.

51. Odgovor.

Preljubi, dragi Ljudevit!

Tvoje tolažilno pismo je bilo zdravilo mojemu revnemu, zbeganemu srcu. Oh, moj dragi Ljudevit! Ko bi vendar mogla nekaj trenutkov s Teboj govoriti. Imam ti povedati tajnosti, katerih si ne upam zaupati lističu papirja. Ker Ti zaupam, so mi Tvoje obljube in prisege olajšale skrbi in vem, da me ne boš hotel spraviti v nesrečo, namreč v nesrečo, ako bi me zapustil in pretrgal vez, ki naju trdneje veže, kakor bi naju mogle vezati vse vidne vezi celega sveta. Ljudevit, moj dragi! Hočem biti zopet pogumna, hočem zopet postati vesela, ker vem, kako iskreno ljubiš svojo Zorko, tako iskreno, da se mi ni za ves drugi svet nič brigati.

Ako da ljubi Bog, da se za vedno zjedniva, bode mi najsvetejša skrb. Tebi po možnosti razveseljevati življenje in Te narediti srečnega. Pridi pa jutri na tisti kraj in ob tisti uri, kakor sva se zadnjič sešla, kjer Te bode (z novicami) čakala

Tvoja

ljubeča

Zorka.

V Rogatcu, dne 28. avgusta 1914.

52. Vojak piše nevesti, da se skoraj vrne.

Ljuba Lojzika!

Z veliko naglico prijel sem za pero in papir, ker Ti imam veselo novico povedati. Zvedel sem od svojih višjih, da nas bodo nekaj že spomladi mesto v jeseni pustili iz vojaške službe. Lahko si misliš, kako mi je začelo pri tej novici razbijati na levi strani. Prva moja misel bila je na Te, druga pa v prihodnjost, katera prihodnjost bode zdaj, ko slečem vojaško suknjo, celo druga za me. Gotovo mi pritrdiš, ako porečem, da hočeva potem srečno in zadovoljno skupaj živeti, ker sva že tako dolgo in dolgo zaročena, in je čas, da postaneva iz ženina in neveste vendar enkrat mož in žena. Svojim starišem sem tudi že pisal in jih prosil, naj vse potrebno preskrbe. Pa tudi Ti bodi pripravljena, da lahko kmalu po moji vrnitvi stopiva pred župnika. Ali nimam prav? — Razveseli me kmalu s kakim pismom, katero bode, kakor si mislim, zadnje, ki ga pišeš

Tvojemu

ženinu-vojaku

Milošu.

V Mariboru, dne 15. marca 1914.

53. Odgovor.

Moj dragi Miloš!

Torej zadnjič namakam pero, da pišem svojemu ženinu-vojaku, svojemu dragemu Milošu! Hvala bodi Bogu, da boš vendar enkrat prestal svoja vojaška leta, katera se mi zde že cela večnost. Kako si želim Tebe že doma videti, Ti ne morem z besedami povedati. Res Ti vojaška suknja dobro pristaja, a rajši Te pa vendar imam v naši domači obleki, ker se mi v vojaški zdiš nekako tuj. In kadar se vrneš, sem celo voljna, da me spremljaš pred gospoda župnika. V tem času, ko si bil Ti pri vojakih, sem pridno delala in sem si za prvo silo nekaj malega prihranila.

Ako torej Tebi godi, sem jaz tem bolj pripravljena, ker že tako štejem ure in dneve, dokler se ne vrneš. Ne smem Ti namreč zatajiti, da sem se prej včasih nekoliko bala za Te, da sem bila nekoliko — ljubosumna, kajti večkrat sem si mislila: „Tam po mestu leta toliko nališpanih žensk, katere ti kaj lahko izneverijo tvojega Miloša!“ Toda zdaj, ko bodeš skoraj že prebil svoja vojaška leta, sem umirjena. A ne zameri svoji boječi nevesti in dokler se ne vrneš, spominjaj se še vedno rad svoje

Tebi

zveste

Lojzike.

V Žalcu, dne 20. marca 1914.

54. Ženin piše svoji nevesti kratko pred poroko.

Draga in ljuba Milica!

Kako sem srečen in vesel! Dan, kateri naju bode za vedno sklenil, se bolj in bolj približuje — najlepši dan mojega življenja je že celo blizu. Resnica je, da sem na Tvoji strani kot zaročenec preživel mnogo in mnogo lepih dni, a kaj, ko sem se potem vsikdar moral ločiti od Tebe. Bila je to sreča minolih dni, ki pa nikdar ni toliko vredna, kakor sreča, ki me še čaka. Ali ne bode veselo v najini hišici, kjer nama bodo ure in dnevi prijetno tekli v medsebojni ljubezni? Kako celo drugače se mi bode dozdevalo, ko se bodem po dovršenih opravkih vračal domu in ne bodem našel več samotne sobice, ampak se mi bode nasproti prismejljala moja zlata Milica in me sprejela z najslajšim poljubom!

Na dan najine poroke bodem prihitel v Tvoj objem, da Te potem več ne zgubim in Te kot mlado, veselo in srečno ženko popeljem na svoj dom. Ločitev od Tvojih dobrih starišev naj Te le preveč ne užalosti. Nadomestiti Ti jih hočem jaz — in sploh ostaneš vendar le v njihovi bližini, kjer jih lahko obiščeš kolikokrat in kadar jih hočeš. Upam pa, da jim bodeš lahko o takih priložnostih pripovedovala, kako zadovoljna in srečna si v novem stanu.

Sporoči jim moje pozdrave, jaz pa ostanem s tisoči poljubi

Tvoj

Konrad.

V Zagrebu, dne 26. januarja 1914.

55. Ženin piše nevesti pri odpotovanju.

Srčno ljubljena Ana!

Nikdar se še nisem tako težko pripravljaj na potovanje, kakor tokrat. Prej nisem imel skrbi in ne zaveze. Zdaj pa me muči misel, da se moram za nekaj časa ločiti od Tebe, srčno ljubljena Ana. Od včeraj, ko sem se poslovil ustmeno od Tebe, zdi se mi, kakor bi bil ves svet zamrl in vse je mrtvo za mene razun onih reči, ki me spominjajo na Tebe. Sicer se ne bojim, ko Te zapuščam, ker vem, kako trdna in brezmejna je najina ljubezen in ker poznam Tvoje srce tako dobro, da še dvomiti ne morem, ako mi bodeš ostala zvesta med najino ločitvijo. Vendar pa se čutim zato tako nesrečnega, ker se mi zdi, da bode vsak dan, ko ne bodem mogel biti pri Tebi, izgubljen za mene. Edino Tvoja pisma bodo mi tolažba v bridkih urah. Piši mi torej prav pogosto in vsakokrat prav mnogo! Ali si slišala, ljuba Ana? Oh, ko bi bil tudi že čas tukaj, ko bi se smel zopet vrniti! In zdaj se še le odpravljam od doma! Nesrečne ure! Ako bi me delžnost ne klicala od doma, nikdar bi ne šel. Bog Te živi, draga in piši mi kmalu! Tvojega prvega pisma že željno pričakuje

Tvoj zvesti

Gregor Muha.

V Šmartnu, dne 7. julija 1914.

56. Odgovor na prejšnje pismo.

Moj ljubi!

Ko si vzel slovo, sedela sem še pozno v noč vsa zamišljena pri oknu. Ko sem vendar

šla k počitku, bežal je spanec od mene in prečula sem mučne in dolge ure. Prebdela sem skoraj celo noč. Zjutraj sem hitela na delo, da bi nihče ne videl mojih zajokanih oči. Delo me je nekoliko potolažilo, a pravo veselje sem občutila, ko sem dobila Tvoje ljubko pisemce.

Prav imaš, ako veruješ v me in še dvomiti ne smeš, da bi Ti ne ostala zvesta. Saj tudi jaz trdno zaupam v Tvojo zvesto in neizpremenljivo ljubezen. Pisala Ti bodem pogosto in upam, da bodeš tudi Ti storil tako. Kmalu mi naznani, kako si prišel na svoje mesto in kako dolgo Te bodo zadržavali opravki. Sporočala Ti bodem tudi o vsaki priliki, kaj je novega v našem prijaznem domačem kraju. Vem, da Te bodo tudi takšne novice razveseljevale.

Ostani zdrav, dokler se ne vidiva in spominjaj se vedno svoje

Tebi

do groba zveste

Ane.

V Šmartnu, dne 8. julija 1914.

B. Vošilna pisma.

57. Ženin piše nevesti k rojstnemu dnevu.

Draga moja Ana!

Ko pride to pisemce v Tvoje roke, napočil je že gotovo srečni dan, spomin Tvojega rojstnega dne. Da je ta dan za me posebne važnosti, je pač umevno, kajti brez njega ne bi imel tako dobre, tako zveste in tako ljubeznive Ane. Bodi torej spominski dan Tvojega rojstva tisočkrat blagoslovljen in naj se še mnoga in mnoga leta zopet vrne.

Žal, da sem ravno danes osebno zadržan in Ti ne morem ustmeno povedati vseh srčnih želj in vošil, ki jih imam za Tebe, draga in nepozabna Ana. Sprejmi pa te skromne vrstice in priloženo malo darilce v spomin na svojega

Tebe

iskreno ljubečega

Davorina.

V Celju, dne 4. julija 1914.

58. Zahvala kot odgovor.

Moj Davorin!

Kako si me ljubo presenetil s Svojim vošilcem in darilcem za moj rojstni dan! Dragi moj Davorin, kako sem Ti hvaležna za oboje, posebno še za stroške, ki si jih imel pri nakupu lepega darila in katerih Ti ne vem kako povrniti. Najboljše, kar sem imela, namreč svoje

dekliško srce, sem Ti že podarila, a drugega nimam, kar bi imelo za Tebe večje vrednosti. Veš, kaj in kako Ti hočem povrniti? Vzemí me celo, kakor sem, kajti nimam druge želje, kakor biti cela Tvoja, biti Tvoja zvesta tovarišica v celem življenji, ker le tako se more Tvojemu dobremu srcu hvaležna skazati

Tvoja hvaležna
Ana.

V Poličanah, dne 5. julija 1914.

59. Nevesta piše ženinu k novemu letu.

Predragi Pavel!

Srečno novo leto! Tako se pozdravlja danes staro in mlado, revno in bogato. Res je, da izreče marsikdo to vošilo bolj iz navade — brez posebnih misli. Toda če Ti jaz zakličem: „Veselo novo leto!“ tedaj mi pride ta želja iz dna srca, iz globine moje ljubeče duše. In čemu ne, ko je vendar Tvoja sreča tudi moja sreča, ko je Tvoje veselje tudi moje veselje in ko imava za prihodnjost oba ene in iste misli in želje. Naj nama torej to leto izpolni, kar si skupno želiva — naj nama izpolni!

Predragi Pavel! Bode li čez leto in dan med nama še tako, kot je danes? Ločena sva in okolnosti nama dopuščajo le malokdaj snidenja. Bode čez leto in dan še tudi tako? Bodeva takrat že — — — ne, nočem izreči, ker si — ne upam izreči. Sklenem svoje pismo z edino prošnjo: spominjaj se tudi danes z veseljem svoje

Tebi zveste
Dorice.

V Kranju, dne 29. decembra 1914.

60. Ženin piše nevesti k novemu letu.

Draga, ljuba deklica!

Z veseljem pozdravljam novo leto kot naj-srečnejše vsega mojega življenja, kajti to leto za-vezalo naju bode za večno. To novo leto hrani v sebi dan, ko bodeva stopila pred oltar in tamkaj obljubila, da hočeva do smrti drug za družega živeti. Čemu bi torej ne bil vesel! Vse moje vroče želje kipe k nebu, naj bi Ti nebo podarilo le svetle in srečne dneve, meni pa bi naj usoda naklonila, da bi Ti tudi jaz mogel po moči osrečiti te dneve, katerih si vendar toliko vredna. Ljubi Bog pa naj blagoslovi najino zavezo, da bi v ljubezni in skupno dočakala še mnogo, mnogo dobrih let.

Sprejmi, draga deklica, najsrčnejši pozdrav in najgorkejši poljub od

Tvojega

zvestega
Miroslava.

V Kamniku, dne 30. grudna 1914.

61. Ljubici k godu.

Moja ljuba Matilda!

Kako bi mogel vendar o priložnosti, kakor je Tvoj veseli god, pozabiti svoje zlate Matilde in kako bi mogel pozabiti, Tebi o tej priložnosti zopet in zopet povedati, da ne želim nič dru-zega na svetu, kakor Tvojo srečo. Božja pre-vidnost vodi naj Te le po potih sreče, zdravja in zadovoljnosti — in to je moje najiskrenejše, najsrčnejše vošilo.

Imam pa še seveda eno željo, namreč to, da bi prihodnji svoj imendan obhajala na strani tistega, ki Te ljubi bolj kot vse na svetu. Spomni se ga tudi danes rada z ljubeznijo in to bode najbolj razveselilo

Tvojega

zvesto ljubečega
Bogomira.

V Trstu, dne 14. marca 1914.

62. Ljubemu k godu.

Najdražji prijatelj!

Ker Ti ustmeno ne morem povedati vsega, kar čuti moje srce danes, ko obhajaš svoj god, sprejmi to pisemce, ki Ti je pošljem z najboljšimi vošili in z iskrenimi željami, naj Te ohrani ljubi Bog še mnoga leta zdravega in veselega. Ker že dolgo znaš, kako sem Ti s celim srcem in vsemi mislimi naklonjena, sem uverjena, da Te bodo moje vrstice razveselile.

Verjamem, da Ti bodo znali drugi z več in lepšimi besedami vošiti kot jaz, pa v srcu ne more nihče bolj čutiti in Ti iz vsega srca bolje želeti kakor

Tvoja

ljubeča
Friderika.

V Ljubljani, dne 3. vinotoka 1914.

Friderik

III. del.

Pisma nesrečne ljubezni.

63. Dekle se pritoži ljubimcu, da jo zanemarja.

Moj ljubi Ivan!

Se še li kaj spominjaš, kako si prej večasih rad slišal ta moj nagovor? Rabim ga še, ker mislim nekoliko potrkati na Tvoje srce in zvedeti, ali Te še smem dalje tako imenovati. Dobro veš, kako sem Te ljubila in kako Te še ljubim in vendar Ti moram očitati, da me zadnji čas že precej zanemarjaš. Le glej! Prej sva se skoraj vsak dan videla in govorila — in zdaj!

Sam veš, koliko in koliko dni je že minilo, odkar nimam po Tebi ne duha, ne sluha. Kje naj iščem vzroka Tvojemu obnašanju? Sem Ti postala morebiti že tako malovredna, da me še celo s par vrsticami nočeš razveseliti?

Dragi moj Ivan! Povej, sem li sama kriva, da se me izogiblješ? Samo nekaj vrstic mi pošlji in reci, da sem še vedno Tvoja in me še vedno ljubiš, kakor prej. To bode zopet razveselilo in upokojilo

Tvojo

žalostno

Zorano.

V Gorici, dne 2. svečana 1914.

64. Izgovor kot odgovor.

Ljuba Zorana!

Tvoje očitanje, da Te zadnji čas zanemarjam, me je hudo zadelo. Res Te nisem že delj časa obiskal in Ti tudi že delj časa ne pisal, pa splošen vzrok je ta, da so zaljubljeni ljudje včasih preveč občutljivi in si to ali ono malenkost velikokrat narobe tolmačijo. Nočem Ti o tej stvari še več pripovedovati, samo to Ti povem, kako sem pri zadnjem sestanku sumil, da sem Ti že morebiti postal nadležen, da bi se me morebiti že rada iznebila. Glej, pomota je bila torej na moji strani in ta pomota je bila kriva, da sem se Te izogibal. Pismo pa, ki si mi je poslala, me je prepričalo, kako sem se hudo motil in kako še Tvoje srce vedno bije v stari ljubezni do mene. Bodeš li zdaj zadovoljna in vesela, ako Ti obljubim, da Te o prvi priložnosti obiščem in Ti ustmeno povem, kako Te še vedno ljubi

Tvoj

Ivan.

V Gorici, dne 4. svečana 1914.

65. Opravičevanje kot odgovor.

Ljuba moja Zorana!

Kakor sem prej rad slišal, ako si me imenovala svojega ljubega Ivana, ravno tako rad sem tudi jaz Tebe imenoval svojo ljubo Zorano in Te še tudi tako imenujem. Vprašaš me, če si sama kriva, da se Te izogibljem? Torej se ne veš več spominjati zadnje veselice pri N. N.? Začetkoma res ni bilo nič hudega. Ko sem Ti pa v družbi

dal šaljiv odgovor, nisem mislil, da se Ti bodem zameril, še manj pa, da me boš tako srpo pogledala in me tako, skoraj bi rekel, odurno zavrnila. Če sem imel jaz šalo, čemu si jo vzela za resnico, ko vendar veš, da ljubezen rada zbada? Odstranil sem se, a užaljen bil sem še le potem, ko me tistega večera nisi hotela več pogledati. Kaj sem si hotel? Odišel sem s sklepom izogibati se prej tako moje, zdaj pa tako občutljive Zorane.

Nočem reči, da bi Te ne hotel več obiskati, toda ne storim tega prej, dokler mi za kazen sama priznaš pismeno, da si me dotičnega večera res užalila na veselici. Le tedaj se še zna vse na stari tir vrniti in še istega dne, ko dobim Tvoje pismo, pohitim k Tebi in Ti povem, kako Te še vedno ljubi

Tvoj

Ivan.

V Gorici, dne 4. svečana 1914.

66. Odpoved ljubezni kot odgovor.

Cenjena gospica!

Ko sem prejel Vaše pismo in že na ovitku spoznal Vašo pisavo, hotel sem Vam je v začetku neprečitano vrniti. Naposled sem pismo vendar odprl in je z začudenjem prečital, z začudenjem namreč, kako se morete delati tako nevedno, razpora tako nedolžno. Toda delajte se za-se tako, jaz pa vem, da ste me na zadnji veselici pri N. N. tako razžalili, da ne morem drugače, nego najino znanje pretrgati.

Vrnem Vam torej vso prostost in prosim samo, ne nadlegujte me odsihdob več z nobenim pismom.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Vehovar.

V Gorici, dne 4. svečana 1914.

67. Dekle se pritoži nezvestemu ljubimcu.

Dragi Zvonimir!

Kako le naj začnem? Ker se Ti imam toliko pritožiti, skoraj ne vem, kje začeti. Toliko Ti imam očitati, toliko povedati, a končati ne morem drugače, nego z vsklikom: „Nezvesti, čemu si me zapustil?“ Da, res, čemu si me zapustil zdaj, ko me že imajo vsi zlobni ljudje na jezikih ter mi hočejo še več sramote navezati, kakor je že itak imam? Ali ne čutiš več srčnega udarca v svojih prsih, udarca tistega srca, ki je prej lagalo, da bije za mene? Ali niso usta, ki so me prej tolikokrat imenovala z najslajšimi imeni, več Tvoja? Ali si postal celo drug človek, da me moraš tako hitro zapustiti, ko si mi prej vendar tolikokrat in tolikokrat obljubil, da ne moreš živeti brez mene.

Dragi Zvonimir! Spomni se še enkrat prejšnjih srečnih, nepozabnih časov in nikar me ne zapusti! Vrni se k meni, da Ti morem zopet pogledati v jasno oko, da slišim iz Tvojih ust, kako je vse laž in kako so bile le neresnične sanje, da si me zapustil. Pridi zopet, in če si se res kaj ohladil do mene, ogrej se pri ognju

moje brezmejne ljubezni, ki še vedno gori za Tebe. Pridi torej, da bodeva zopet tako srečna, kakor sva bila prej.

Tvoja

uboga

Klara.

V Šmartnu, dne 21. novembra 1914.

68. Odgovor.

Draga Klara!

Oh, ko bi Ti vedela, kako reven sem in kako veliko nesrečnejšega me je storilo Tvoje očitajoče pismo! Vest, ki me je že prej hudo pekla, peče me zdaj še huje, ker dobro spoznam, koliko krivice sem Ti storil. Toda ne morem si pomagati — ne smem ponoviti prejšnjega razmerja med nama. Ako bi Te ubogal, preklinjala bi me oče in mati. Klara, ne smem priti k Tebi, ne smeva se več videti. Priznam, da sem grešil in spomin zasledoval me bo celo življenje. Toda pomisli! Če bi Te vzel, morala bi oba pomanjkanje trpeti, kar pa že radi Tebe nočem, kajti oče bi mi ne dali nobene dedščine in ker se nisem nikakoršnega rokodelstva učil, od česa bi mogla potem živeti? Tudi pa pomisli, kako me imajo mati radi, ki bi moje ločitve od njih ne preživeli dolgo.

Prej si večkrat rekla, da bi iz ljubezni do mene storila vse. Spomni se tedaj svojih besed in stori najtežji korak — pozabi me. Bodi pa uverjena, da Te jaz nikdar ne bodem pozabil, več pa v tem oziru ne zahtevaj od mene. Če bi pa kedaj potrebovala kakšne pomoči, obrni

se ravnodušno do mene in srčno rad ti bodem pomagal.

Ostani zdrava in odpusti

Tvojemu

nesrečnemu

Zvonimiru.

V Šmartnu, dne 25. novembra 1914.

69. Ženin se pritoži nevesti radi njenega obnašanja!

Ljuba Hermina!

Ker veš, kako srčno sem Te ljubil in Te še ljubim in ker veš, kakšne vezi naju vežejo, ne bodeš mi zamerila, ako Te moram v tem pismu — da Ti takoj povem — pošteno ošteti. Gotovo poznaš dobro, da sitnariti ni moja navada in da Ti marsikaj izpregledam, kar bi bilo ostrega karanja vredno. Tudi veš dobro, da sem se Ti približal z najboljšimi nameni, kar tudi vedno in povsod očitno kažem, a Ti nimaš za vso mojo požrtvovalno ljubezen nobenega spoznanja. Nasprotno se mi še celo dozdeva, da postajaš od dne do dne hladnejša proti meni. Kako brezozirno, skoraj bi rekel odurno me včasih sprejmeš, kadar Te pridem obiskat. No, in če Te kedaj spremljam, obnašaš se očitno prav mlačno in malomarno do mene. Ako sva pa v družbi, gledaš vedno, da občuješ prav mnogo z drugimi in prav malo z menoj.

Ni me volja v takih in enakih okoliščinah še dalje živeti in čas je še najino zvezo ločiti. Seveda se bojim tega skrajnega koraka, a iz

prave ljubezni do Tebe bi ga pa vendar storil. Nočem Te namreč priklepiti na človeka, ki Ti morebiti ne ugaja. Ostane mi pa potem vendar tolažba, da ne zadene mene nobena krivda, ker sem bil vedno

Tvoj

Tebe ljubeči

Vekoslav.

V Idriji, dne 14. junija 1914.

70. Prošnja za odpuščanje kot odgovor.

Ljubi moj Vekoslav!

Tvoje pismo mi je očitajočo vest, ki me je mučila že prej, še bolj razburilo. Spoznam in priznam, da sem Te zares mnogokrat zanemarjala in Te s svojim zanemarjanjem hudo žalila. Hočem Ti pošteno in odkritosrčno povedati, iz kakšnega vzroka se je vse pripetilo. Zgodilo se ni iz hudobije, ampak iz same mladostne nepremišljenosti, katera je, kakor sam spoznaš, moja najslabša stran. Ljubim Te še vedno tako iskreno, kakor v začetku, pa zmotila me je ta-le nerodna misel: „Skušaj nekoliko svojega Vekoslava! Bodi malomarna, hladna in odurna proti njemu in nalašč ga zanemarjaj, kadar si ž njim v družbi. Saj si zaročena ž njim in za te ni to nič nevarnega; a spoznaš ga na tak način najložje, ako Te res iskreno ljubi, ako Ti je res zvest!“

Vidiš, dragi moj srček, in ta brezmiselna šala spravila bi me bila skoraj v nesrečo. Dragi moj Vekoslav, odpusti mi! Hočem se poboljšati, hočem resnejša postati. Odpovem se raje vsaki veselici in vsaki družbi, da Te le obdržim —

da sem si le svesta Tvoje ljubezni. Ne odgovarjaj pismeno, ampak pridi sam in povej, kako odpuščaš in si zopet dober

Tvoji

nespametni
Hermini.

V Idriji, dne 15. junija 1914.

71. Ženin piše nevestinemu očetu, da razveže zaroko.

Spoštovani gospod!

Ko sem Vas prišel prosit za roko Vaše gospodične hčerke, mislil sem, da dobim po nji izvrstno gospodinjo, katere sem v svojih razmerah v prvi vrsti in najbolj potreben. Sčasoma pa sem prišel do spoznanja, da sem se v Vaši hčerki silno zmotil. Kaj si naj na primer mislim, ako vidim, kako se gospodična Angela že zdaj nosi kot imenitna in bogata gospa, kakoršne oblačiti bi mi moje denarstvene razmere nikdar ne dopuščale. Saj mi že zdaj da spoznati, da ji je moj stan prenizek, preuboren in da si moram v veliko čast šteti, ako me včasih nekoliko prijazneje pogleda in z nekim posebnim povdarkom nagovori. O tem pa, da se z drugimi gospodi prerada zabava, nočem nič reči, ker bi sama morala vedeti, da prevelika prijaznost nevesti v takem slučaju celo ne ali pa slabo pristoja.

Kakor sami uvidite, moram z obžalovanjem reči, da ne morem biti Vaš zet, ker sem potreben

dobre gospodinje, ki mi bo gospodarstvo vodila z ljubeznijo in zvestobo.

S spoštovanjem se Vam uklanja

Vaš

udani

Frančišek Ravnikar.

V Brežicah, dne 10. aprila 1914.

72. Nevesta razveže zaroko.

Gospod Simončič!

Iz nagovora, mislim, bodete spoznali — tudi tikati Vas se mi ne zdi več na mestu — da Vam nimam kaj prijetnega — vsaj záme ne — pisati. Oh, kako dobro je, ako se dva človeka, katera se hočeta za življenje vezati, učita prej prav spoznavati. Toda ker nimam namena, Vam v tem oziru česa očitati, povem kratko, da razvežem najino zaroko.

In čemu? Zatajili ste mi namreč, da ste imeli že prej zñanje s sicer revnim, pa zalim dekletom, katerega ste pa potem, ko ste ga zapeljali in spravili v sramoto, zapustili. Približali ste se potem meni in kar se tiče Vašega obnašanja do mene, moram priznati, da se mi je dopadlo in da bi bila morebiti z Vami celo srečna, ko bi — tega ne bilo. Novica je bila drugim ljudem že dalje časa znana in radi tega ne morem drugače, kakor Vam vstop v našo hišo prepovedati.

Sicer Vam pa Vaše ravnanje do mene odpustim in dam Vam samo ta nasvet: Popravite svoj prestop in vzemite za ženo deklico, katero ste zapeljali in katera Vam je še vedno

zvesta. Na tak način nimate si ničesar očitati in ostanete mož-poštenjak. Ker upa, da bode to storili, želi Vam srečo

Vaša

nekdanja nevesta

Julija Kuhar.

V Cirknici, dne 8. septembra 1914.

73. Nevesta, ki je razvezala zaroko, se pritoži svoji prijateljici.

Draga prijateljica!

Jokaje piše Ti Tvoja nesrečna prijateljica, ki si hoče pri Tebi nekoliko olajšati žalostno srce. Draga Nežika, kaj ne, kako si bila tudi Ti z mano vesela, ko sem Ti naznanila, da sem se zaročila z gospodom Simončičem. Kako vroče sem ga ljubila in kako ga vedno hvalila! Zdaj pa . . . draga Nežika, vsa moja sreča splavala je po vodi! Najsvetejša zveza, zveza ljubezni in zvestobe, je raztrgana! In kako? Le pomisli, on, ki mi je vedno lagal o ljubezni in zvestobi, imel je že prej znanje z ubogim, pa lepim dekletom, katerega je, ko ga je spravil v sramoto, zapustil in se brž meni približal. Celi okolici je reč znana. Prepovedala sem mu vstop v našo hišo, a skoraj mu ne morem odpustiti, da me je tako grdo varal in me naredil nesrečno.

Draga prijateljica, obišči kaj te dni in skusi nekoliko potolažiti

Tvojo

nesrečno.

Julijo.

V Cerknici, dne 8. septembra 1914.

74. Ženin piše nevesti, da razveže zaroko.

Cenjena Pavlina!

Tako površnega, rekel bi lahkomišelnega odgovora bi se pač skoraj ne bi od Tebe nadejal, ko sem Ti zadnjič z mirnimi in dobrovoljnimi besedami očitil, da se mi Tvoje obnašanje v tem oziru ne dopada. Takrat sem sicer molčal, ker nisem hotel še kaj več nerodnega poslušati, kakor je bilo nerodno na primer predbacivanje, da sem ljubosumen. Bog ne daj, ljubosumen pač nisem! A ne misli si, da sem se v Tebe toliko zatelebil, da bi Ti vse slepo storil po Tvoji volji. Že zdaj, ko sva bila še komaj zaročenca, bila bi me že rada nadvladovala; molče naj bi bil storil in plesal po Tvoji volji. Začetkoma sem Ti bil pokoren, a naposled začel sem si misliti: Če bo vedno tako, postal bodeš v zakonu — cel bebec!

Ker pa me ni volja, da bi se to uresničilo in ker se hočem pokazati moža, ki je ozdravel nespametne ljubezni, končam najino občevanje in Ti želim srečo, da bi dobila moža, ki Te bo ubogal tako, da mu ne bo treba očitati ljubosumnost.

Pošljem Ti tudi prstan nazaj in si izprosim svojega.

Filip Jamnik.

V Trstu, dne 28. aprila 1914.

75. Ženin, ki je razvezal zaroko, se pritoži prijatelju.

Dragi prijatelj!

Ker sem v tako nesrečnem položaju, ne morem si drugače pomagati, kakor da Ti pišem

in se Ti potožim, vedoč, kako dober prijatelj si mi in kako Te vse zanima, kar se tiče moje osebe. Ni še tega dolgo, odkar sem Ti naznanil, da sem se zaročil z gospodično Pavlino Kvasovo in vedel si, kako sem se čutil srečnega. Kako sem že takrat sanjaril o srečnih in veselih dneh, ki so me po takratnem mojem mnenji čakali in kakšne krasne gradove sem si stavil, — z žalostjo moram Ti povedati, da sem jih stavil v zrak. Srečne sanje so se razpenile, sreča moja je nemilo poteptana in srce mi krvavi, ker sem bil primeran zaroko razvezati.

Morebiti se boš čudil, kako se je moglo kaj takega zgoditi, toda če bi Ti hotel vse povedati, primanjkovalo bi mi prostora in odlašam pripovedovanje do najinega zopetnega snidenja. Danes priznam Ti samo toliko, da se samega sebe ne čutim celo nič krivega.

Pritrdil mi boš, da zahteva prava in zvesta ljubezen odkritosrčnosti in prostodušja, a kjer pomanjkuje teh čednosti, tam nima prava ljubezen svojega doma. Premagoval sem se nekaj časa, a ko sem došel do skrajne meje, ni mi kazalo družega, kakor pretrgati nesrečne vezi. Ako vse zveš, bodeš priznal, da sem moral tako in ne drugače storiti.

Ljubi prijatelj! Obišči me kmalu, da Ti lahko ustmeno obrazložim vzrok nesreče in se okrepcam v prijateljskem razgovoru. Teško Te že pričakuje

Tvoj

zvesti prijatelj

Filip Jamnik.

V Trstu, dne 28. aprila 1914.

IV. del.

Snubilna pisma.

76. Mladenič snubi dekle.

Predraga Ivanka!

Morebiti se Vam bo čudno zdelo, kako si Vam upam pisati in razodeti svoje želje. Toda ker ste bili vedno tako prijazni do mene, kadar sem z Vami občeval in mi niste nikdar zamerili, kadar sem vneto, morebiti preveč vneto slušal Vašej govorici ter Vam neprestano zrl v oko, vzamem si pogum in nočem ter tudi ne morem dalje molčati. Hočem Vam povedati, koga imam vedno v mislih in o čem vedno sanjam, da Vas namreč — ljubim.

Kako močno Vas ljubim, verjemite možu, kateri še ni nikdar ljubil in kateri tudi ne bode razun Vas nobene druge ljubil. Vaša lepota in krasota Vaše duše vžgali ste v meni iskro tega božjega ognja, a Vi me pa nikar ne naredite nesrečnega, ampak gojite v meni ta sveti ogenj, to sveto ljubezen, da ne bode nikdar več ugasnila. Oh, kako neizrečeno srečnega bi se čutil, ako bi mi tudi Vi hoteli podariti svoje srce! Podarite mi je, da bode bilo samo zame — drugače mi je življenje najtežje breme, ki bi mi ga mogla nemila usoda naložiti.

Ker me navdaje upanje, da bi Vam morebiti ne bil celo malomarna oseba, Vas prosim za priznanje, ali si upate postati srečni na moji

strani? Ako bi se glasil Vaš odgovor ugodno, stopil bi takoj pred Vašega očeta in mu razložil svoje razmere, katere mi ženitev popolnoma dovoljujejo.

Zdravstvujte, predraga Ivanka, in privolite, da Vas smem v kratkem kot svojo nevesto objeti in Vas peljati pred oltar, kar je najbolj vroča želja

Vašega ljubečega
Stanka.

V Krškem, dne 28. grudna 1914.

77. Ugoden odgovor.

Dragi gospod!

Vaše cenjeno pismo prišlo mi je tako nepričakovano, da sem je, enkrat prebravši, začela še enkrat brati. Nisem mogla namreč verjeti, kako bi se Vam mogla izmed toliko in toliko lepih deklic dopadati ravno jaz. Toda ker Vam hočem celo kratko povedati, kaj je moj odgovor na Vaše vprašanje, me torej slušajte.

Kmalu po najinem prvem občevanju sem Vas spoznala kot moža, kateri je vse časti vreden in kakoršen bi mi ugajal. Nočem tedaj lagati in povem Vam prav odkritosrčno, da mi je Vaša ponudba všeč in bi se znala tudi jaz — seveda po natančnejem spoznavanju — za Vas ogreti in čutiti za Vas to, kar čutite Vi za mene.

Z veseljem Vam torej dovolim, da stopite pred očeta in ga prosite moje roke.

Z željo Vas kmalu videti, pozdravlja Vas

Vaša prijateljica
Ivanka.

V Krškem, dne 29. grudna 1914.

78. Neugoden odgovor.

Cenjeni gospod!

Vaše cenjeno pismo prišlo mi je zelo nepričakovano, sosebno ker se od Vaše strani nikdar nisem nadejala takšne ponudbe. Da sem bila z Vami vedno prijazna, zahteva že pač uljudnost sama; da ste mi pa preveč zrlí v oči, nisem zapazila, ker je tudi moja navada gledati vsakemu, s katerim govorim, v oči. Celó ravnodušno moram Vam povedati, da Vaše ponudbe nikakor ne morem sprejeti, o vzrokih pa molčim.

Da si bočete mojo podobo nadomestili v srcu kmalu z drugo, upa in želi

Ivanka Jaklin.

V Krškem, dne 29. grudna 1914.

79. Obrtnik snubi hčer pismeno pri očetu.

Visokospoštovani gospod!

Znano Vam je, kedaj sem začel svoj obrt in znano Vam je tudi, da dobro napredujem. Vendar čim več imam opravka, tem bolj občutim, da mi primanjkuje dobre gospodinje in skrbne žene, katera bi mi odvzela nekoliko skrbi in mi v življenji zvesto stala na strani.

Že večkrat sem imel priložnost Vašo najstarejšo hčerko videti ter občudovati njeno lepo obnašanje, njene lepe lastnosti, katere sem slišal tudi po drugih ljudeh hvaliti. Iz vsega sem spoznal, da bi našel v Vaši gospodični hčerki to, kar iščem, namreč dobro ženo, s katero bi lahko srečno in zadovoljno živel.

Usojam si torej vprašati, ali mi dovolite, naj si skusim pridobiti naklonjenost Vaše hčerke? Bogatin res nisem, pa razmere mi dopuščajo, da lahko pošteno preživim ženo in obitelj. Kar se pa tiče moje osebe, mislim, lahko s ponosom rečem, da mi ne more nihče kaj nepoštenega očitati.

Akoravno pa je moja najsrčnejša želja ta, dobiti od Vas privoljenja, da smem Vašo hčerko peljati kot ženo na dom, prosim Vas vendar, da ji daste prostovoljno na izber, ali hoče mene za moža ali ne.

V upanju na hitri odgovor se imenujem s spoštovanjem

Vaš

udani

Anton Kodrič.

V Vojniku, dne 25. avgusta 1914.

80. Ugoden odgovor.

Spoštovani gospod!

Zaupanje, s katerim ste se obrnili do mene, štejem si v veliko čast in z veseljem Vam naznanim, da bi mi bili Vi kot zet jako zaželjeni. Vaše pismo dal sem tudi moji hčerki brati in izrazila se je, da Vam ni nenaklonjena, a si želi Vas osebno spoznavati. Ako nas hočete večkrat obiskati, ste nam vsikdar ljubi in želim ter upam, da se stvar za nas in Vas ugodno reši.

Z odličnim spoštovanjem se Vam priporoča

Vaš

udani

Franc Kastelic.

V Celji, dne 27. avgusta 1914.

81. Neugoden odgovor.

Spoštovani gospod!

Vašo ponudbo, s katero ste se obrnili do mene, štel bi si lahko v veliko čast in z veseljem bi Vas objel kot svojega zeta — ako bi me razmere ne ovirale. Ne morem torej Vaši želji ustreči, ker se moja hči ravno pripravlja zaročiti se z nekim drugim, jako spoštovanja vrednim gospodom. Nepotrebno pa se mi zdi še posebej zatrjevati, da mi bode Vaša zadeva tajnost, kajti poznam svet in vem, kako bi Vam bilo neljubo, ako bi ljudje dobili celo reč na jezik.

Zahvaljujem se Vam pa za zaupanje, katero ste skazali moji družini in žal mi je, da moram ponudbo vsled navedenega vzroka odkloniti.

Z resničnim spoštovanjem ostanem

Vaš

udani

Franc Kastelic.

V Celji, dne 26. avgusta 1914.

82. Vdovec snubi dekle.

Visokospoštovana gospodična!

Gotovo Vam je znan izrek v svetem pismu: „Človeku ni dobro samemu biti!“ Torej mi ne bodete zamerili prošnjo, s katero se pismeno obračam do Vas. Poznam Vas kot dobrosrčno, krotko in značajno deklico, kar me navdaja z zaupanjem do Vas in mi daje pogum, da Vam kratko povem, česa Vas prosim.

Spoznal sem, da mi ni več mogoče samemu gospodariti, ker preveč imam skrbi in vest mi očita, da se mi bo gospodarstvo zanemarilo, ako si ne poiščem nove družice, nove gospodinje. Ker me pa že od takrat, ko sem prvokrat občeval z Vami, vleče neko posebno nagnenje do Vas in sem pozneje še v večji meri spoznal, kako imate razen dobrega srca vse hvalevredne lastnosti, katerih bi si želel pri svoji bodoči ženi, vprašam Vas celo odkritosrčno: Ali hočete postati moja žena in mojim otrokom dobra druga mati?

Z malo besedami sem Vam razkril svojo željo, ker nimam več tiste mladeniške mnogobesednosti in gorečnosti, akoravno sem še v najboljših letih. Vendar pa priznam, da bi mi do Vas ne primanjkovalo tiste udanosti in tistega spoštovanja, katera narejata zadovoljen in srečen zakon.

Gotovo Vam je tudi znano, v kakšnih okoliščinah živim. Skrb za vsakdanji kruh Vas ne bode mučila in preskrbljeni bi bili tudi v slučaju moje smrti. Ostaja mi še jedino vprašanje radi mojih otrok. Vas li ne straši misel, zastopati tujim otrokom materinsko mesto? Saj niso razvajeni in tudi ne razposajeni, ker je bila dobra vzgoja vedno moja prva skrb.

Povedal sem Vam vse, kar bi Vas znalo prvi hip mikati in ostane mi le še prošnja za dovoljen odgovor. Zagotavlja Vas vednega spoštovanja ostanem

Vaš

prijatelj

Janez Cestnik.

V Kamniku, dne 10. julija 1914.

83. Ugoden odgovor.

Cenjeni prijatelj!

Gotovo se Vam bode čudno zdelo, da tako dolgo niste dobili nobenega odgovora. Premišljevala in skušala sem se, ali bi bila zmožna, na Vaši strani odgovarjati dolžnostim tako, da bi se lahko vredna skazala Vaši ponudbi in bi bili z menoj zadovoljni. Pa ta preskušnja zdela se mi je posebno radi Vaših otrok potrebna. Radi Vas moram namreč odkrito povedati, da Vas poznam kot izvrstnega moža, kateremu bi brez premisleka podala roko, svesta si mirnega in zadovoljnega zakonskega življenja. Tudi gospodarsvene razmere bi si upala prekositi, a misel: „Si li dovolj trdna in sposobna otroke vzgajati tako, da si lahko za nje odgovorna?“ dajala mi je največ preglavice. Pa rekla sem si: „Le glej jih, kako so mirni in uljudni, kako potrebni skrbne matere, katere nadomestiti še najboljši oče ne more!“ in to mi je dalo pogum, da sem se odločila sprejeti Vašo ponudbo in Vam biti zvesta tovaršica, Vašim otrokom pa dobra mati.

Ker odlašam vse drugo na ustmeni razgovor, končam svoje pismo s srčnim pozdravom in ostanem

Vaša

odkrita prijateljica

Angela Lipovnik.

V Kamniku, dne 22. julija 1914.

84. Odlasajoč odgovor.

Cenjeni prijatelj!

Da ste ravno mene spoznali vredno biti Vam tovarišica za življenje, Vašim otrokom pa skrbna in dobra mati, moram si šteti v veliko čast. A že naprej Vam povem, da se Vam moj odgovor morebiti ne bode zdel tako povoljen, kakor ste si ga želeli. Brez velikega premisleka lahko priznam, da bi bila, kar se tiče Vaše csebe, vedno pripravljena podati Vam svojo roko, a ne tako radi Vaših otrok. Toda ne smete me krivo razumeti. Nočem namreč reči, da bi ne bili Vaši otroci dobro vzrejeni ali da bi se bala njihove razposajenosti, ampak ker so ravno tako dobri, mirni in uljudni otroci, ne vem, ako bi bila zmožna biti jim mati, prava mati, kakoršne si zaslužijo.

Če Vam je po volji, stavila bi sledeči pogoj: Dajte mi nekoliko časa, da se lahko dobro premislim, da se lahko dovolj preskušam. In veste, kako se najložje preskušam? Dovolite Vašim otrokom, da me smejo tu in tam obiskati — da se name privadijo in se privadim jaz nanje. Ako potem spoznam, da bi jim bila lahko dobra mati, podam Vam rada svojo roko.

Ker upam, da bodete z mojim predlogom zadovoljni, imenujem se s spoštovanjem

Vaša

prijateljica

Angela Lipovnik.

V Kamniku, dne 22. julija 1914.

85. Rokodelec snubi dekle pri očetu.

Spoštovani gospod!

Dolgo časa nisem se mogel odločiti k današnjemu koraku, akoravno sem si ga bil že davno prav dobro premislil, ne vedoč, bodete li Vi mojo ponudbo ugodno sprejeli ali ne. Pa ker me domače razmere vedno huje in huje pritiskajo, prijel sem za pero, da Vam brez ovin-kov povem svojo željo.

Vprašam Vas, bi mi li hoteli dati Vašo Kristino za ženo? Mislim, da nimate posebnih vzrokov moji osebi se protiviti. Res nisem preobložen z denarjem in posvetnim blagom, a toliko imam vendar vsega, kolikor se potrebuje za družino, katera hoče nerazvajeno in pošteno živeti. Saj imam dela dovolj, toliko dela, da mi brez gospodinje ni več mogoče prebiti. Tudi bi si rad dobil več delavskih moči, a prej ne morem, dokler ne zapustim samskega stanu.

Presodite torej blagovoljno mojo ponudbo in mi kmalu naznanite, kaj in kako ste ukrenili.

Z odličnim spoštovanjem ostanem

Vaš

udani

Makso Pirnat.

V Kopru, dne 8. julija 1914.

86. Ugoden odgovor.

Dragi gospod!

Ker si nisem domišljeval, da bi Vi kot tako izvrsten mojster prosili kedaj za roko moje Kristine, bodete mi radi verjeli, kako me je

Vaše pismo iznenadilo. Ž njim ste pokazali, koliko zaupanja imate do nas, posebno pa do moje hčerke. In ker je ta pri volji stopiti z Vami pred oltar, nimam se jaz kot oče tako marljivemu in poštenemu možu, kakoršen ste povsod znani, v ničemur protiviti.

Vabim Vas v nedeljo popoldne na obisk, kjer se lahko še bolje razgovorimo. Katero uro pridete, mi je vse eno, ker pridete ob vsakem času prav.

Z zadrževanjem prijateljskega spoštovanja pozdravlja Vas srčno

Vaš

udani

Jakob Krivec.

V Kopru, dne 19. julija 1914.

87. Neugoden odgovor.

Dragi gospod!

Vaša kratka in odkritosrčna ponudba me je v dobrem mnenji, katero sem gojil do Vas, še bolj ukrepila. Povsod ste znani kot marljiv in izvrsten delavec in za me bi bilo največje veselje, ako bi Vas mogel pozdraviti kot svojega zeta. Toda odkritosrčno, kakor ste Vi meni pisali, moram Vam tudi jaz odgovoriti. Ko sem namreč svoji hčerki prečital Vaše pismo, zardela je močno in mi po kratkem odlašanju priznala, da je že na tihem podarila svoje srce gospodu N. N. Ugovarjati ji jaz ne morem, ker je gospod N. N. radi svojega ljubeznivega in spoštovanja vrednega obnašanja povsod priljubljen.

Priznam pa, da mi pero nič kaj gladko ne teče in da mi je prav neljubo, ako Vam moram dati neugoden odgovor.

Vendar upam, da me bodete tudi še naprej spoštovali kot

Vašega

prijatelja

Jakoba Krivec.

V Kopru, dne 19. julija 1914.

88. Snubilno pismo na vdovo.

Visokocenjena gospa!

Ker imam več dokazov Vaše naklonjenosti in Vašega prijateljstva, upam se Vam razodeti in Vam razkriti svojo dolgotrajno željo, katera postaja od dne do dne vročejša in katero spolniti je dano le v Vašo oblast. Ta moja želja ne zahteva nič več in nič manj kakor posest Vaše osebe, katera se mi je že preveč prikupila.

Do sedaj sem vedno molčal, ker mi moje materijelne ugodnosti niso dopuščale ženitve. Toda sreča mi je bila mila in mi dovoli pripeljati si na dom ljubljeno ženo. Dovoljujem si tedaj, spoštovanja vredna gospa, ponuditi Vam svojo roko in svoje srce.

Da midva lahko srečno skupaj živiva, ni samo moje upanje, ampak resno prepričanje, kajti dobro vem, da so v Vaši osebi zjedinjene vse najboljše in najlepše lastnosti, katere dičijo zakonsko ženo. Kar se pa tiče moje malenkosti, mislim, da je lahko žena, katera si ne želi gorečega mladeniča, ampak postavnega in resnega moža, z menoj zadovoljna.

Ako Vas tedaj kakšne zaobljube ne vežejo na vdovski stan in Vam moja osebnost ni zo-

perna, udajte se moji volji in osrečite me s svojo roko. Blagovoljnega odgovora željno pričakujoč hočem biti vedno

Vaš vneti

Vojteh Črnikar.

V Beljaku, dne 16. februarja 1914.

89. Ugoden odgovor.

Cenjeni prijatelj!

Tako in ne drugače hočem Vas odslej imenovati. Nisem bila ravno pripravljena na Vašo ponudbo, toda slutila sem nekaj tacega, kajti znano je, da imamo ženske v srčnih zadevah kaj bistro in razmotrivajoče oko.

Jaz sem kot vdova, katera se bo vedno z ljubeznijo spominjala svojega prvega moža, že izven tistih let, v katerih človek rad mladostno in ljubimsko sanjari. Vendar znam dobro ceniti srečo, katera mi na trnjevem potu našega življenja da zvestega prijatelja na stran. Toda z nobenim drugim ne bi hotela potovati; le Vas znam ceniti in spoštovati in le Vam dam rada svojo roko.

Ker vem, da se ustmeno še natančneje dogovoriva, sklenem svoje pismo z izrazom resničnega spoštovanja

Vaša prijateljica

Ema Sitnik.

V Beljaku, dne 17. februarja 1914.

V. del.

Pisma o raznih prilikah.

90. Nevesta naznani zaroko.

Ljuba Kristina!

Tebi, kot svoji najboljši prijateljici, kateri sem vedno razkrivala vse svoje srčne tajnosti, poročam najprej veselo novico, da sem se zaročila s svojim izvoljencem, gospodom N. N. ...

Lahkim srcem grem svojemu novemu stanu nasproti, kar me navdaja s sladko nado, da bodem z bodočim svojim možem srečna in zadovoljna.

Poroke ne misliva dolgo odlagati in pripravljam se že prav pridno nanjo. Če bi Ti čas dopuščal, pridi me še pred poroko obiskat, ako pa prej ne utegneš, upam, da Te vidim na mojem ženitovanju.

S pristrčnim pozdravom bodem vedno

Tvoja

zvesta prijateljica

Milka Zalokar.

V Mariboru, dne 25. aprila 1914.

91. Ženin naznani zaroko.

Zvesti prijatelj!

Nikdar Ti še nisem s takim in tolikim veseljem pisal, kakor tokrat. O mojih srčnih za-

devah bil sem Te že prej nekoliko poučil, a danes Ti naznanjam, da sem se zaročil z ljubeznivo svojo izvoljenko, gospico N. N. . . .

Kako se počutim, mislim, Ti ni treba na dolgo in široko pripovedovati in dovolj je, ako porečem, da se štejem najsrečnejšim, katere obseva ljubo solnce.

Uverjen sem, da si midva, akoravno stopim v nov stan, ostaneva še vedno dobra in zvesta prijateljja, kakor sva si bila do zdaj.

S srčnim pozdravom ostanem

Tvoj prijatelj
Tone Dolinar.

V Rudolfovem, dne 14. maja 1914.

92. Ženin piše starišem svoje neveste.

Dragi stariši!

Kolike vrednosti je vendar prava in čista ljubezen! Pripeljala mi je nevesto, kakoršne bi si boljše ne mogel najti nikjer na svetu. A skazala mi je tudi še to dobroto, da mi je z nevesto podarila nove dobre stariše, za katere bo moje srce vedno z največjo hvaležnostjo bilo. Saj sem vendar po Vas dobil svojo Angelo, Vaše najdražje blago, ki ste je imeli. Bodite pa uverjeni, da ste jo dali v dobre roke, ki bodo delale vedno le za njo in ji skrbele za lepo in dobro bodočnost.

S srčnim pozdravom do Vas in do moje predrage Angele želim biti vedno

Vaš hvaležni sin
Ernest.

V Bistrici, dne 12. januarja 1914.

93. Pismo ljubi z božičnim darilecem.

Moja preljuba Dorka!

Prelepi božični prazniki, kadar pri siju svetlečih božičnih dreves tudi naša srca zagore v svetem veselji in si ljubezen ter prijateljstvo podajata razne darove, imeli so že od nekdanj do mene neko posebno moč, katera bi mi nikdar ne pustila pozabiti Tvoje zvesto srce in se Ti ne približati z majhnim darilecem, z darilecem ljubezni in srčne naklonjenosti. Naj Te vedno in povsod spominja tistega, ki Ti je je poslal z namenom, da mu ostaneš še vedno tako dobra, mila in zvesta, kakor si mu bila do zdaj in ga vedno bolj in bolj ljubiš, kakor bode tudi Tebe ljubil

Tvoj

srečni

Robert.

V Benetkah, dne 24. decembra 1914.

94. Zahvala kot odgovor.

Mili moj Robert!

Še nikdar nisem bila na božični večer tako vesela, tako srečno vesela, kakor letos. Res so me prejšnja leta neizmerno veselili božični darovi in svetleča božična drevesca, a to veselje zdi se mi zdaj, ko primerjam z veseljem, ki sem je imela letos, tako prazno, tako brez pravega zrna. Prej sem skakala in ploskala okoli drevesa in glasno oznanjala svojo radost, kakor pač delajo otroci, a letos stala sem s tiho in mirno srečo pri božičnem drevescu in kako

revne so se mi zdele njegove lučice proti onim, ki mi jih je s Tvojim darilcem v srcu vžgala Tvoja iskrena ljubezen.

Bodi Ti prisrčna zahvala za poslano lepo darilo in pa za veselje, katero si ž njim napravil

Tvoji

ljubeči

Dorki.

V Benetkah, dne 26. grudna 1914.

95. Ženin, ki je še nepoznan nevesti in zaročen ž njo le po volji starišev, piše ji za god.

Cenjena gospica!

K Vašemu godu, cenjena gospodična, vsiljuje se Vam, seveda samo v duhu, ker mu ravno zdaj razne ovire drugače ne pripuščajo, znanec — toda samo po imenu. Oh, da ne morem mesto teh vrstic sam prihiteti k Vam in Vas osebno prositi roke ter tako spolniti, kar sta najina očeta že pred nekoliko leti sklenila v srčnem prijateljstvu. V nalogo celega svojega življenja bodem si štel prizadevanje, narediti Vam življenje kolikor mogoče prijetno in veselo. Za zdaj pa si želim še samo Vaše roke — ne Vašega srca, katero si hočem še le pridobiti.

Ko bi vedeli, kako srečnega bi me naredile nekatere vrstice Vaše nežne roke, ne dali bi se zastonj prositi. Dovolite mi pa, da se smem v spoštovanju in ljubezni imenovati

Vaš

zaročenec

Edvard Brodnik.

V Žalcu, dne 17. novembra 1914.

96. Prijatelj vabi prijatelja na ženitovanje.

Ljubeznjivi prijatelj!

Ker vem, da si moj najboljši prijatelj, kateri se zanima za vse, karkoli se mi prigodi, pišem Ti in povem, kaj se mi je v najnovejšem času zgodilo. Ugani, kaj? Ne ravno prehuda nesreča — namreč oženil se bom! V zakon hočem si vzeti Travnarjevo Marjetico, katera bode kmalu gospodinjala po mojem domu. Poročili naju bodo prihodnji ponedeljek.

Dragi moj prijatelj, prosim Te prav uljudno in vabim Te k poroki, katera bode imenovanega dne ob 9. uri v naši domači cerkvi.

Pridi pa celo gotovo, da bode moje veselje popolno, ko veš, kako rad Te bode imel pri sebi tega veselega dne

Tvoj

prijatelj

France.

V Vipavi, dne 14. septembra 1914.

97. Prijatelj želi prijatelju srečo k ženitvi.

Blagi prijatelj!

Veselilo me je zvedeti, da si zapustil samski stan in se oženil. K tej imenitni zvezi želim Ti največjo srečo. Bog daj, da bi s svojo ljubeznivo ženko užival najčistejši domači blagor še dolga in dolga leta, in da bi Vama bile vse težave in nadloge novega stanu neznane.

Upam, da mi bodeš še naprej dober prijatelj, tako dober, kakor si mi bil do zdaj. Prav

srčno pozdravljam Tebe in Tvojo novo zakonsko tovarišico in želim biti vedno

Tvoj

odkritosrčni prijatelj

Jakob.

V Razboru, dne 22. septembra 1914.

98. Ženin naznanja prijatelju smrt nevestino.

Moj ljubi prijatelj!

Obžaluj me, moj dragi prijatelj, ali še bolje bode, skusi me rešiti pred globokim brezdomom nesrečnega obupanja. Oh, kako nerazumljiva so pota božje previdnosti! Ti veš, kako neizmerno srečnega sem se čutil s posestjo ljubeznive neveste in kako sem sklepal o bodočnosti. Vse je splavalo po vodi! Joči se, dragi prijatelj, joči se z mano, kajti nimam več svoje tako drage Milice — vzela mi jo je nemila smrt! Po kratki bolezni zatisnila je včeraj svoje mile oči, jaz pa sem osirotel, osamljen na svetu! Oh, kako sem si včeraj želel smrti in kako bi bil rad ž njo umrl! Res je taka želja grešna, a preveč sem obupan, ko gledam v temno in neveselo bodočnost, ki ne hrani za me družega, kot spomin na minule srečne dneve.

Ti si še moj edini prijatelj, ki mi ostane. Podari mi vendar nekaj omilujočih solz, nekaj tolažečih besed. Poskusi vsa sredstva pravega prijateljstva — ako morejo hude rane celiti ali pa vsaj olajšati.

Spomni se svojega nesrečnega prijatelja

Pavla.

Pri Novi cerkvi, dne 20. avgusta 1914.

99. Prijateljev odgovor.

Ljubi prijatelj!

Lahko si misliš, kako me je Tvoje pismo pretreslo, ker veš, kako Te ljubim in cenim kot svojega najboljšega prijatelja. Spominjal se še boš, kolikokrat sem Te imenoval najsrečnejšega človeka, najsrečnejšega po tako ljubeznjivi nevesti.

Da, ljubi prijatelj, razumem Tvojo veliko žalost in čutim s Teboj veliko izgubo, katero Ti je doprinesla neizprosljiva smrt. Kako bi Te naj tolažil? Druzega Ti ne morem reči, kakor zaupaj v Boga in tolaži Te naj misel, da nisi za vedno ločen od svoje neveste — da se tam gori nad zvezdami še enkrat snideš s svojo Milico.

Z največjim sožaljem Te pozdravlja

Tvoj

žalujoči prijatelj

Vojteh.

V Vitanji, dne 24. avgusta 1914.

100. Poročna naznanila v časniku.

Svojim dragim sorodnikom, znancem in prijateljem uljudno naznanjava, da sva bila 12. t. m. poročena.

Anton Hribar

Ana Hribar roj. Vehar.

V Poličanah, dne 17. februarja 1914.

VI. del.

Voščilna pisma.

101. Mladenič mladenki za god z darilom.

Draga gospodična!

Jutri obhajate (obhajaš), draga gospodična, svoj veseli god. Presrečno bi Vam (Ti) rad osebno čestital k temu dnevu, a ker mi razmere ne kažejo, pošiljam svoja najtoplejša in najiskrenejša voščila pismeno in Vam (Ti) želim tisoč in tisoč nekaljenih sreč in mnogo in mnogo prijetnih in zadovoljnih let.

Obenem sprejmite (sprejmi) priloženo malenkost kot majhno darilce za god. Želim iskreno, da bi Vam (Ti) bilo to darilce vsikdar, kadar se boste (bodeš) ozrli (ozrla) nanj, prijeten povod, spominjati se mene, na tistega, ki Vas (Te) obožuje iz dna svojega mladeniškega srca.

Ohranite (ohrani) mi vedno vsaj prijateljski spomin, kakor ga bo vedno ohranil

Vaš (Tvoj)

zvesto udani
Franc Gorenc.

V Kamniku, dne 21. maja 1914.

102. Odgovor v zahvalo.

Predragi gospod!

Iskreno voščilo in prijazen dar za god sem sprejela z veseljem in s hvaležnostjo. Prisrčna

zahvala za oboje! Tudi brez darilca bi se bila vedno s prijateljskim zanimanjem spominjala na Vas (Tebe). Kot drag spomin mi bo Vaše (Tvoje) darilce vedno v časti.

Vaša (Tvoja)

hvaležno udana

Helena Lovrin.

V Kamniku, dne 22. maja 1914.

103. Ženin nevesti k Novemu letu.

Preljuba Minka!

Za Tvojo zvesto ljubezen, ki me dela toliko srečnega, bodi Ti v novem letu najprej prisrčna hvala! Ljubi Bog naj Te mi ohrani vedno veselo in zadovoljno in naj Ti nikdar ne odtegne svojega nebeškega blagoslova, ki je prvi pogoj prave pozemeljske sreče.

S svojo vsemogočno roko naj nebeški vladar odvrča od Tebe vse neprijetnosti in nadloge, ki bi Ti zamogle kaliti dušni mir ali Ti ovirati telesno blagostanje. Vsak dan v novem letu Ti naj bo dan nove sreče in zadovoljnosti, a obenem seveda tudi dan nekaljene in neprenehljive ljubezni do mene.

Vse to Ti želi

Tvoj

vedno zvesti

Martin Lenart.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1913.

104. Odgovor.

Predragi Martin!

Tvoje prísrčno voščilo k Novemu letu me je zelo razveselilo, ker mi kaže, kako iskrena je Tvoja ljubezen do mene. Bodi uverjen, da Te hočem vedno ljubiti z isto zvestobo, s katero sem Te ljubila dozdej. Bog nebeški daj, da bi se Tvoje želje uresničile v popolni meri. Prepričana sem, da le edino nebeški vladar lahko s svojo vsemogočno roko vodi čolnič človeške sreče mirno in neovirano po valovih vsakdanjega življenja. Raditega se strinjam s Tvojimi željami, a ne le glede svoje osebe, ampak tudi glede Tebe.

Torej Ti voščilo vračam v popolni meri in ostanem

Tvoja

do smrti zvesta

Minka Podlesec.

V Šiški, dne 1. januarja 1914.

105. Mladenič mladenki k godu.

Cenjena gospodična!

Čudili se boste in mogoče tudi jezili, da se Vas drznem nadlegovati s tem pisanjem. Le malokrat sem imel čast, govoriti z Vami, zatorej se na prvi mah res zdi neodpustno, da Vam pišem. Dolgo časa sem premišljal, a naposled sem se odločil, ker mi svoje spoštovanje do Vas narekuje o priliki Vašega godu te vrstice.

Cenjena gospodična, še mnogo let naj Vas božja roka vodi varno in milo skozi življenje

in Vam odstranjuje trnje vsakdanjih človeških nadlog, bolezni in nesreč, ki tako rade obišejo nas bedne zemljane. Zagotavljam Vas, da se bom čutil najsrečnejšega in najzadovoljnejšega človeka na zemlji, če bom le videl, da se izpolnujejo moje današnje želje, moja današnja voščila.

Z upanjem, da dobrovoljno sprejmete ta moja voščila k Vašemu godu, ostanem

Vaš

udani

Matija Golob.

Celje, dne 1. februarja 1914.

106. Mladenič ljubi k Novemu letu.

Ljuba Micika!

Z veseljem in z neko notranjo zadovoljnostjo porabim vsako priliko, ki se mi ponuja, da Ti vedno in zopet lahko povem, kako iskreno in vztrajno Te ljubim in Ti želim vse najboljše. Praznik novega leta je posebno pripraven in ker mislim, da sva bila lahko z minolim letom zadovoljna, ker sva bila zdrava, zadovoljna in v najini ljubezni tudi srečna, upam tudi, da bode nama novo leto pokazalo enako prijazno lice in da bova tudi v novem letu enako zadovoljna, zdrava in srečna. Dobro namreč vem, da če sem jaz zadovoljen in srečen, si zadovoljna in srečna tudi Ti, kakor tudi mene zadovoljuje in osrečuje Tvoja zadovoljnost in sreča.

Samo eno prošnjo še imam do Tebe, ki jo vežem k mojemu voščilu, prošnjo namreč: tudi

v novem letu, ljuba Micika, mi ohrani zvesto svojo ljubezen, kakor jo bo zvesto ohranil tudi Tvoj

Tebe

iskreno ljubeči

Valentin Kopitar.

Šmarje, dne 31. decembra 1914.

107. Ženin nevesti k godu z darilom.

Preljuba Lizika!

Danes sem vzel koledar v roko in sem začel po njem listati in šteti dneve, ki še morajo miniti do onega srečnega dne, ko Te bom lahko imenoval svojo ljubo ženko. Naenkrat pa sem zapazil, da se je približal Tvoj god, ki ga boš obhajala v nekaterih dneh. S tem, da se Tvojega veselega godu z radostjo spominjam in Ti želim vse najboljše, Ti v znamenje svoje velike ljubezni do Tebe pošiljam priloženo malo darilce. Sprejmi ga z enakim veseljem, s kakršnim Ti ga pošilja

Tvoj

zvesti

Milan Oblokar.

Ljubljana, dne 16. novembra 1914.

108. Odgovor.

Preljubi Milan!

Ne morem Ti s peresom popisati in ne z besedo povedati veselja, katero me je navdajalo,

ko sem sprejela Tvoje darilo, ki si mi ga poslal, kakor sam pišeš, kot znamenje svoje velike ljubezni do mene.

Sprejmi najpristržnejšo zahvalo za poslano! Bodi zagotovljen, da sem Ti hvaležna za dokaz odkrite Tvoje ljubezni in se Ti bom tudi poznej, ko naju bo družila zakonska vez, vedno izkazala hvaležno.

Obenem se Ti tudi zahvaljujem za voščila k godu ter ostanem

Tvoja

zvesta in hvaležna

Lizika.

Novomesto, dne 19. novembra 1914.

109. Mladenka mladeniču k Novemu letu.

Dragi France!

Razun svojih predobrih starišev nimam na svetu nikogar, katerega bi se k Novemu letu spominjala tako z veseljem, kakor se spominjam Tebe, dragi France! In čemu? V preteklem letu, ki je ravnokar zatonilo v večnost, in se mi vsakokrat pokazal kot dobrega in odkritosrčnega prijatelja, katerega se mora poleg starišev ceniti nad vse. Preslabo se čutim, da bi se Ti z besedami mogla dovolj toplo zahvaliti za Tvojo prijateljsko ljubezen. Razumljivo je torej, ako gojim zdaj v novem letu srčne želje, da bi bil vsikdar zdrav in srečen. Vedno bom molila k Bogu, naj Ti da učakati še mnogo let, naj mi ohrani dobrega prijatelja še veliko let. Moja skrb bo, da se bom vedno vredno izka-

zovala Tvoje prijateljske ljubezni, katero gojim tudi jaz do Tebe, prav kakor sestra do brata.

Da ostaneš tudi v novem letu enako kakor v starem prijateljsko naklonjen Tvoji dosedanji prijateljici, želi

Tvoja

hvaležna

Marijana Brus.

Maribor, dne 1. januarja 1914.

110. Odgovor.

Cenjena Marijana!

Tvoje prijazno in prijateljsko pisano pismo mi je kaj dobro ugajalo in res razveselilo me je dejstvo, da se me v novem letu spominjaš s hvaležnostjo, katere pa ne zaslužim v toliki meri, v kakršni jo gojiš do mene. Da sem se Ti dozdam vedno lahko izkazal kot pravega in dobrega prijatelja, si v prvi vrsti in največ kriva Ti! A zakaj? Ker bi si tudi jaz ne mogel želei boljše in odkritosrčnejše prijateljice.

Sprejmi torej tudi Ti obenem z zahvalo za Tvoje prijazno voščilo od mene najiskrenejše želje, da bi se tudi Tebi godilo v novem letu dobro, da bi bila vedno zdrava in zadovoljna, da bi mi tudi še vnaprej ostala vedno tako prijateljsko naklonjena. Saj Ti je znan narodni pregovor, ki pravi, da se rastlina naslanja na rastlino, človek pa na človeka. Če ima človek dobrega in zanesljivega prijatelja, pač ložje prenaša vsakdanje težave in nadloge, a tudi veseli in prijetni dnevi pridobe na svoji veljavi, če jih posvečuje prijateljska ljubezen.

Bog Te torej živi še mnogo let!
To Ti želi

Tvoj

odkritosrčni prijatelj

France.

Maribor, dne 2. januarja 1914.

111. Mladenka mladeniču za god.

Cenjeni gospod!

Približal se je dan Vašega godu in tako z radostjo porabim to priložnost, da Vam pisмено izrazim svoje srčne želje, ki mi kipe iz dna svojega srca. Mogoče je, da ste k današnjemu slavljenemu dnevu dobili tudi od katere druge strani voščila, a vseeno upam, da sprejmete tudi moje pisemce z isto prijaznostjo in dobrovoljnostjo, kakor sprejmete druga pisma. Seveda je moj jezik preslab, da bi mogel izraziti oziroma opisati in raztolmačiti vsa ona čuvstva, ki me ob Vašem godu navdajajo do Vas, vendar pa mi bodi dovoljeno, da Vam prav kratko želim vse najboljše. Ljubi Bog naj Vam izpolni vsako željo, ki se Vam rodi v srcu in naj nad Vas izliva svoj nebeški blagoslov do konca Vašega življenja, da Vam bo zadnje potekalo mirno, brez skrbi, brez nadlog in nesreč, v zdravju in zadovoljnosti.

To Vam želi iz vsega srca

Vaša

Frančiška Novak.

V Celju, dne 1. avgusta 1914.

112. Mladenka mladeniču k Novemu letu.

Predragi prijatelj!

Zopet je preminilo leto in naredilo prostor novemu nasledniku. To priliko uporabim, da Ti znovič razkrijem, kako odkritosrčna čuvstva me navdajajo do Tebe in kako bi tudi dejansko rada pokazala ta čuvstva. Mogoče je, da preteklo leto ni bilo zate takšno, kakršnega si si bil ob njegovem začetku želel in Ti ni izpolnilo vseh upov, ki si jih imel, toda upaj z menoj, da zna biti novo leto boljše in srečnejše. Tolaži se z dejstvom, da se imenuje naša zemlja dolina solz in da se tudi drugim ljudem vsikdar ne izpolnijo želje. Tisoči in tisoči najsrčnejših voščil naj Te spremljajo od strani Tvoje prijateljice na Tvojem nadaljnjem življenjskem potu. Ostani še tudi v novem letu prijateljski naklonjen svoji prijateljici, kakor si ji bil v preteklem letu. To edino željo izraža

Tvoja

zvesta prijateljica

Micika Podplat.

Petrovče, dne 16. marca 1914.

113. Mladenka mladeniču za god z darilom.

Predragi!

Če je že ime prijatelj samo na sebi posebnega in takorekoč odličnega imena, je to pri Tebi še tem posebnjše in odličnejšega. Vsaj meni si to že dostikrat dokazal in z veseljem uporabim priložnost, ki se mi ponuja s Tvojim

godom, da Ti tako na najložji način pokažem svojo hvaležnost. Sprejmi torej moje voščilce kot znak moje naklonjenosti. Bodi Ti sreča v popolni meri mila, ker si jo res v popolni meri zaslužiš.

Moja vsakdanja molitev velja tudi Tebi. Ostani vedno takšen, kakršen si bil dozdej, odkrit, prijazen, pošten in prostodušen. V znamenju moje naklonjenosti pa blagovoli sprejeti priloženo darilce kot spomin na

Tvojo

hvaležno

Pepco Lesjak.

Trst, dne 14. aprila 1914.

114. Voščilo k zaroki.

Dragi prijatelj!

Torej je res, da se je moj dragi, dozdej toliko pametni in hladnokrvni prijatelj dal premagati po oni moči, katero imenujemo v vsakdanjem življenju ljubezen? Odkar je premagala Tebe, moram priznati, da je res mogočna. Sprejmi torej od mene najsrčnejše čestitke k Tvoji zaroki. Da bi v novem stanu, v katerega boš kmalu stopil, užival samo srečo, nekaljeno srečo, kar Ti prav iz dna kot svojemu dobremu prijatelju želi

Tvoj

Vladi Poklukar.

Brežice, dne 15. januarja 1914.

115. Voščilo k poroki.

Dragi prijatelj!

Prijetnejšega poročila bi mi ne bil mogel poslati, kakor poročilo, da si se oženil. S tem si mi namreč pokazal, da čeprav si stopil v nov stan, si mi vendar še ohranil svojo staro prijateljsko naklonjenost. Zahvaljujem se Ti za prijazno pisemce in Ti želim mnogo sreče v zakonskem stanu.

Prav rad bi bil navzoč na Tvoji gostiji, toda stanovski posli in pa velika oddaljenost so me zadržavali. Vendar pa sem bil v duhu pri Tebi in sem Ti posvetil svoja najboljša voščila, svoje najiskrenejše želje.

Bodi zagotovljen, da Ti nihče ne želi odkritosrčnejše in neprikritejše sreče, kakor

Tvoj

udani prijatelj

Tonče Repar.

Žagreb, dne 15. februarja 1914.

VII. del.

Ljubavne pesmi in spomeničice.

Ljubezen.

Vse na svetu enkrat zvene, Kaj sta cvetki mraz in zima,
Vsega enkrat konec je, Kaj li njej sta sneg in led!
Le ljubezen brez spremene Ona nikdar konca nima,
Večno zvesta ta cvete. Večno sladek njen je méd.

Če vihar čez polje brije, A kako le ne premine
Cvetko žlahtno še krepi, Mi ljubezen zvesta ta?
In če dež tako še lije, Glej, ker svoje korenine
Ona se ne potopi. V živem srcu le ima!

Silvester K.

Misli moje.

Misli moje, kam hitite Hišica ta ni velika,
Vedno mi in vsaki čas? Čedna pač in snažna je
Misli moje, kam želite? In to, kar me najbolj mika,
Mi hoditi vedno v vas? Ravno v njej nahaja se.

Tja, kjer gora je zelena, Drag zaklad, a ne iz zlata,
Kjer pod goro lep je dol, Ne iz srebra najdeš tam,
Kjer se v dolu mi le ena Vendar pa odprta vrata
Hišica dopada zgolj. K njemu le imam jaz sam.

Misli moje le hitite,
Kamor vas je že želja.
Mi presrčno pozdravite
Biser mojega srca.

Silvester K.

Njemu sem na veke zvesta.

Rožice so nežno cvele,	Oj, vesele drobne ptice,
Z grmov pa so ptičke pele	Lepe ve mlade cvetice,
O veselja lepi dobi,	Tudi zdaj še pojem glasno,
O pomlajeni svetlobi.	Tudi zdaj še cvetem krasno.

Srečna sem med njimi stala,	To le jedno srce moje
Srečna petje sem slušala,	V sladki sreči vedno poje,
Glasno tudi jaz sem pela,	Misel jedna le se scvita:
Nežno tudi jaz cvetela.	Radostna in polna svita:

Da v odičenej mladosti,
Oh, v mladosti in radosti
Njemu sem na veke zvesta,
Njemu krasna sem nevesta.

A. Funtek.

Milica.

Tak je sladka, tak je mila,	Kakor zvezde nje očesa,
Kot bi rože dihala,	Ko ozrejo se z neba,
Krasna, kakor bi se bila	Kakor jelka nje telesa
V rajski rosi kopala.	Rast visokoravnega.

Kakor sneg so nje ročice,	V njo tako sem se zamaknil,
Ki v planini se blišči,	Da mi solnce vgasnilo,
Kakor zarja njeno lice,	Da mi celi svet je mrknil,
Ko se v zoru rumeni.	V rajskem svitu zrem le njo.

Fr. Cegnar.

Zvezda.

Tam za goro zvezda sveti, Oj, kak' jasno se blišči, Sveti, zvezda, daj upreti V tebe vsako noč oči.	Dekle kakšna je danica, Takšen bil nje duše žar, Ljubeznivosti cvetlica Srca kinčala oltar.
--	--

Ti spominjaš me tak' milo, Kaj za goro svetlo je, Kaj za goro je svetilo, Kaj glasilo milo se.	Pesmi kak' srebrne strune 'z njenih prs so zvirale, B'le so vse ljubezni polne, Vsakega očarale.
---	---

A. Trstenjak.

To, le to je solnce meni!

Skupaj spet sva danes bila, Zvesto se, gorko ljubila, A nebo je zrlo naju V solnčnem blesku in sijaju.	Zrlo solnce je z višine, Čez doline in planine. A svetlobno bolj še v moje Gledalo oko je tvoje.
---	---

Brez besede in brez glasa, Stala pač sva mnogo časa, Kar besede niso zmogle — To veš ti in jaz in Bog le.	Bolj svetlobno, bolj pokojno, Krasno bolj in milobojno! Luči zame bolj svetle ni... To, le to je solnce meni!
--	--

A. Funtek.

Poljub.

O, daj mi, daj gorak poljub,
Ti zlato, krasno dekle moje!
Ne veš, ne znaš, kako mi ljub
Dokaz je ta ljubezni tvoje.

Ko primem rahlo te ob pas
In hrepeneč pritisnem k sebi,
Ko gledam v nežni ti obraz,
V okó prekrasno gledam tebi:

Tedaj vzkipeva srce to
Od nepopisne mi radosti,
A naju ustna se vjemo
V poljuba dolgega gorkosti.

In ta poljub, sladak kot med,
Ljubezen moje povjšuje,
In dušo mi s telesom vred
S slastjo nebeško prešinja!

O, dàj mi, dàj gorák poljub,
Ti zlato, krasno dete moje!
Naj potrdilo bo in znak
Ljubezni neumljive tvoje!...

Janko Leban.

Milotinke.

Skupaj sva pri oknu stala,	Goste zvezdice si štela,
Gledala sva na nebó,	Gledala jih brez skrbi,
Luna mračno je sijala,	Si nad eno se zavzela
Vanjo vprla si okó.	In povabila oči.

Mene pa sta dve navdale,
Gledal vanje sem zavzet:
Bile so oči prezale,
Biser tvoj, najlepši cvet.

Sklepala roke si bele
In molila si zvestó,
Kaj besede so želele,
Ti jedina veš samó.

Jaz zamaknjen v te sem gledal,
Sklenil sem kot ti roke,
Rad bi bil, prerad povedal
Svoje skrivne ti želje.

Prosil bil bi, da molila
Bi pohlevno za me zmir,
Da bi kdaj mi izprosila,
Mi dobila srčni mir.

* * *

Želel bi, da bil bi ptica,
Da bi zletel čez gore,
Da prinesla perutnica
Bi kdaj v tvoje me roke.

Pravil od nesreč bi jeze,
Od ljubezni, ki gori,
Spomnil bi te prejšnje zveze,
Spomnil prejšnjih srečnih
dni.

Vem, da bi me vpokojila,
Dala mi k slovú rokó,
Vem, da bi mi obljubila
Še ljubiti me zvesto.

G. Krek.

✻

Slutnje.

Spremljala me slutnja,
Ki bol mi zljajšuje:
Da me miluješ.

Mej slutnjami tretja
Srce osrečuje:
Da me boš ljubil.

In slutenj me druga
Resnično raduje:
Da me spoštuješ!

In slutenj poslednja
V nebo me dviguje:
Da me boš snubil!

Pavlina Pajkova.

✻

Tvoj prvi poljub.

Al' pomniš, ti ljubček,
Svoj prvi poljubček,
Kako je bilo?
Jaz menim tako:

S tresočo si roko
Mi ginjen globoko
Ti čelo objel,
Šepetal mi vesel.

Molčé poslušala
Sem tebe, skrivala
Poglede oči —
A vse si znal ti!

Moj molk si posnemal,
Me nežno objemal,
Na čelo pa si —
Poljubil me ti!

Pavlina Pajkova.

Planinsko dekle.

Pomlad beži in cvet miní,
Dekliški cvet ostane,
Ostaneš ti, planinska hči
Lepote nepoznane!

Prekrasen je planinski svet,
Slavi ga pesem vneta,
A bolj še spev pozdravlja
vnet
Planinskega dekleta!

Tam gori biša mi stoji
Sred pisane dobrave,
V ta dom planine, solnčne
hči,
Pošiljam ti pozdrave.

Tja gori v živi, pestri svet
Kipi mi pesem vneta,
A bolj še spev pozdravlja vnet
Planinskega dekleta!

In kadar me zanese pot
V daljine nepoznane,
Spomin odnesem zvest
od tod:
Ljubezen mi ostane!

Oj, takrat tebe, solnčni svet,
Slavi še pesem vneta,
Srčno pozdravlja spet in
spet
Planinskega dekleta!

Anton Funtek.

Drobna pesem.

Pesemco zapel bom
Srčno, drobno, malo,
Moje mile drage,
Moje ljube hvalo.

Lepe srednje rásti,
Oči žive, krasne,
Kakor zvezde božje,
Ko noči so jasne.

Ko nalašč je záme,
Rad imam jo zmeraj,
Ker me ljubi danes,
Kakor me je včeraj.

Govoré ji vedno,
„Pusti tega“, mati,
„Viš, da ti ne more
Skorje kruha dati.“

Ona pa je gluha
Za te grde gláse,
Srce ji užgano
Ugásit' ne dá se.

Pesem bogatinov
Se povsod ji poje:
Njim besede daje,
Srce pa je moje!

M. Valjavec.

Še kaj veš?

Še kaj veš, kako je bilo,
Ko si prvokrat roko
Mi podala in mi milo,
Zvesto zrla si v oko?

Še kaj veš, kako iskreno
Takrat tebe sem objel
In, ko uro prej nobeno,
Sladek sem poljub prejel?

Še kaj veš, kaj takrat rekla
Tiho si mi in ljubo?
Dokler kri ti v žilah tekla,
Srce tvoje bo zvesto!

Še kaj veš, kaj svet je pravil,
Kako sodil in krivil,
In ko res nič ni opravil,
Se na tihem je jezil?

Silvester K.

Ljubezen in pomlad.

Na okno trka ptič droban: Ljubezen trka na srce,
Odprì, odprì mi ljubi stan! Odprì, sprejmi me v se!
O, kaj ti pojem ptiček mlad: Pred vrati dolgo že stojim,
Pomlad je zunaj tvojih vrat. Da te z zelenjem okrasim.
Odprì tedaj, ti cvet deklet, Odprì tedaj, ti cvet deklet,
Pomlad je spet! Pomlad je spet!

Dekletce vrata brž odpre, Preplašeno dekle stoji,
Krog sebe mlado cvetje zre, Z besedo brani se, z očmi,
In skoz pomladni sinji zrak Ljubav pa stopi bližje k njej:
Vijoličin vonj dehti lehak. Vijolic šopek ta imej!
Bog sprimi te, ti cvet deklet, Bog sprimi te, ti cvet deklet,
Pomlad je spet! Pomlad je spet!

Anton Funtek.

Od ljubice.

Ti premili, ti predragi, V spanju le o tebi sanjam,
Kak' te ljubim jaz srčno; V mislih nate jaz zaspim,
Zmerom mislim le na tebe, O premili, o predragi,
Zmerom bila bi s tebo. V tebi, tebi, le živim . . .

Ker ti pišem tako malo,
Ne zameri, srček moj,
Saj, veruj, to ti prisegam,
Samo ti si in boš moj!

Iz »Brivca«.

Kako si se izdal.

Besede sladke: ljubim te, Dejanje svoje si vravnal,
Od tebe nisem čula jaz, Ko tujec bi neznan mi bil,
In čuvstva tvoja tajna je Bojé, da bi srcé izdal,
Mi vedno skrival tvoj obraz. Si vedno meni se tajil.

A temno svoje ko okó
Upri si ljubeznivo v me,
Tedaj ljubezen svojo vso,
Nehteč odkrilo je srce!

Pavlina Pajkova.

Nič ne vprašaj.

Vprašáš me, če te še ljubim, Nikdar ti besede lomil
Vprašáš me, če sem ti zvest, Ne bom — to verjemi mi,
Vprašáš me, če, kar oblju- Tudi nikdar ne bom dvo-
bim, mil
Storim, kakor tirja vest. Da mi ti še zvesta si.

Nič ne vprašaj, dekle drago, Dober porok je ljubezen
Nič za mene se ne boj, V srcih, ki nama gori,
Veš, da mi najdražje blago Vsak je toli že oprezen,
Ti si in da ves sem tvoj. Da nikdár se ne vgesi.

Torej, draga, nič ne vprašaj,
Nič za mene se ne boj,
Na obljubo se zanašaj:
Zvest ostanem ljubček tvoj!

Silvester K.

Dekletu.

Deklica cvetoča,	Lica in života
Pesem ti poroča	Tvojega lepota
Čute mojega srcá;	Vedno mi je pred očmi;
Dolgo je iskalo,	Iz oči ti, draga,
Tebe je izbralo	Sije duša blaga,
Izmed vseh deklet sveta!	Tvoj sem, bodi moja ti!

Narodna.

Sredi gozda.

Sredi gozda, v tihem kraju,	Le šumljajte, le igrajte,
V solnčnem svitu in sijaju	Le v radosti šepetajte,
Zrlo danes mi oko je	Saj v srca svetlečem hrami
Sklenenih drevesec dvoje.	Milo nekaj šepeta mi:

V vejic radostnem objetju, „Zvezo srečno si sklenila,
V rožic cvetju, ptičic petju Zvestost večno obljubila
Stali ste lepo drevesci In o sreči sredi v cvetju
In šumljali ste s peresci. Srci sanjate v objetju!“ — —

Sredi gozda, v tihem kraju,
V solnčnem svitu in sijaju
Zrlo danes mi oko je
Sklenenih drevesec dvoje.

A. Funtek.

Pod oknom.

Luna sije,	Ti si kriva,
Kladvo bije	Ljubezniva,
Trudne, pozne ure že;	Deklica neusmiljena!
Prej neznane	Ti me raniš,
Srčne rane	Ti mi braniš,
Meni spati ne puste.	Da ne morem spat' doma.

Obraz mili	Up mi vzdigni,
Tvoj po sili	Z roko migni,
Vedno mi je pred očmi;	Ak' bojiš se govorit'! —
Zdihujoče	Ura bije,
Srce vroče	K oknu ni je,
Vedno k tebi hrepeni.	Kaj sirota čem storit'?

K oknu pridi,	V hram pogledjte,
Drug ne vidi	Mi povejte,
Kot nebeške zvezdice;	Zvezde, al' res ona spi;
Se prikaži,	Al' poslušaj,
Al' sovraži	Me le skuša,
Me srce, povej, al' ne?	Al' za drugega gori?

Ako spava,
Naj bo zdrava,
Ak' me skuša, nič ne de;
Po nje zgubi,
Ako ljubi
Druz'ga, poč'lo bo srce!

Fr. Prešeren.

Da me ljubiš . . .

Da me ljubiš, dekle lepo,	Glej, jaz nimam rumenjakov,
To že dolgo vem,	Moj zaklad so pesni le,
Ali pa se na zvestobo	Ki med svet zanesle rade
Tvojo res zanesti smem?	Sladko tvoje bi ime!

J. Cimperman.

Srce moje.

Srce moje je veselo,	Srce moje poskakuje,
V tvoji če bližini sem,	Tvoj če mili sliši glas,
Žalosti bi omedlelo,	Nikedar se ne raduje,
Kadar spet od tebe grem.	Ko ločitve pride čas.

Srce moje le miruje, Srce moje zdravo bije,
Kadar vidim tvoj obraz, V tvoje kadar zrem oko,
Kadar ni ga, pa kraljuje Krči se, v bolesti vije,
V njem le zima pač in mraz. Ko v slovo mi daš roko.
Silvester K.

Zvesti.

Že mnogo je drugih za mano hodilo,
Že mnogo mē drugih je v zanjke lovilo,
Vlovila do zdaj me nobena še ni,
Ker dekile edino za mé si le ti.

Le ti si celó me že v mrežo dobila,
Če le me za nos kdaj ne boš še vodila,
Ker ženske premnoge nezvesta so stvar,
Katerim zaopat' ne sme se nikdar.

In vendar ko gledam v obrazek tvoj mili,
Mi misel le vedno ta v glavo se sili:
Četudi nezvestih je sto in pa sto —
Le moja nikoli nezvesta ne bo!

Silvester K.

Zaklad.

V mehki postelji počivaš, Toda kadar mehko spavaš,
Sanjaš o denarjih le, Mirno spavam tudi jaz,
Sanje ti res „zlate“ snivaš, O zakladu ko sanjavaš
Ker bogat si, jaz pa ne. Ti, sanjavam tudi jaz.

A zaklad moj ni iz zlata,
Vendar ljub mi je kot tvoj,
Kdar smeje odpre mi vrata
In me zóve: „Ljubček moj!“

Silvester K.

Venec ljubezni.

Zemlja se zagrne v tmine, Teb' v naročje glavo trudno
Glava težka mi zaspi, Denem, gledam ti v obraz,
Duh čez hribe in doline Ti pa smeješ se priljudno,
Na perutih k teb' hiti. Ko si se nekdanji čas.

Mi poljubljaš mlado lice,
K srcu nosiš mi rokó,
Brišeš radosti solzíce,
Ki po licu mi tekó.

• • •

V ljubem si ostala kraji, Ves čas, ko si mi odvzeta,
Jaz pa šel sem daleč preč, Štejem ure, štejem dni,
Morebiti sreča naji z' ur so mesci, 'z dni so leta,
Tu ne združi nikdar več. Mescev, let pa konca ni.

Pomlad se na zemljo vrne,
Petje slavcev se zbudi,
V cvetje zemlja se zagrne,
Zá-me pa pomladi ni.

• • •

Cas vrti se neprestano, V teku, ki tekó ta leta,
Céli rane in deli, Draga, ti postala boš
Meni pa nekdanjo rano Modra žena iz dekleta,
Vsak dan zopet obudi. Jaz iz fanta moder mož.

Srce mirno bo postalo,
Zginil čas bo sladkih sanj,
Druzega ne bo ostalo,
Ko solze v spominu nanj.

• • •

Moja pesem bo nosila Iz solzá, ki so vesele
Tvojo hvalo križem svet, Mi rosile moj obraz,
'z ust mladenčev se glasila Rože bodo razcvetele,
Bo še v času poznih let. Ko spet pride cvetja čas.

Iz solzá, ki so otožne
Zalivale mi oko,
Pa vijolice pobožne
Pomlad obrodila bo.

S. Jenko.

Slovo.

Draga Minka, bodi zdrava! Grenke solze bom prelival,
Čez planine se podam! Žalost trla bo srce,
Prej ko solnce zopet plava, In kjerkoli bom prebival,
Za seboj naš hrib imam! K tebi stegal bom roká!

Saj ljubezen naju veže
Čez doline, čez gore!
Če oko te ne doseže,
Pa doseže te srce!

M. Vilhar.

Moj svet.

Nimam srebra, ne zlata, Slavno moje ni ime,
Ne rumenega polja, Toda prav nič mi ne dé ..
Nimam temnih šum, lesov, Imeniten stan moj ni,
Ne palač in ne gradov. Toliko, da se živi.

Ali nekaj, kar imam,
Za gradov tristo ne dam:
Dekle moje, nežni cvet,
Ti si, ti si ves moj svet!

Radinski.

Le k meni!

Le k meni, dekle prelepó, Povej, zakaj se me bojiš?
Zakaj, zakaj se vendar braniš? Telo mladostno ti trepeče,
Saj zame v srcu ljubav Mar strah je, ki v očeh
 hraniš . . . leskeče?
Le k meni, dekle prelepo! Povej, zakaj se me bojiš?

Saj zla ne bodem storil ti:
Objamem te, mladenka moja,
Poljubim rožna ustna tvoja . . .
A zla ne bodem storil ti!

Radinski.

Kaj-li misliš?

O, ne pojdi še počivat,
Deva lepa, deva mila,
O, ne pojdi zdaj še snivat,
Pozna ura ni še bila.

Dan prihaja zaželjeni
Sem na ljubljeno planjavo,
Venec vila boš zeleni,
Z njim ovila svojo glavo.

Malo bodi še pri meni
Tu pod jablano cvetočo,
Glavo mi na prsi deni,
Z mano srečo zri bodočo:

Glej v dolino, mila deva,
Cerkvica stoji tam zala;
Težko pričakujem dneva,
Ko se bova tja peljala.

Kaj-li misliš, dekle moje,
Kaj oko solze preliva? . . .
Z mano srčece i tvoje
O bodoči sreči sniva?

Radinski.

Prelepa si.

Prelepa si, prekrasna si, Slavič ti dal miline glas,
Premile tvoje so oči; In vila je života kras;
Nebo jim dalo je modrino, In zora svit je podarila,
In morje svojo globočino. Po licu tvojem ga razlila.

Radinski.

Svarilo.

Deva cvetko ogleduje, Sapica je zapihljala,
Jo smehljaje poljubuje, Cvetka se je pomajala,
Ah, predraga cvetka mi, Povesnila je glavo
Kako še srečna bodeš ti! Kot bi rekla jej tako:
Ko te njemu bom pripela, Kakor jaz si mu — cvetlica,
Boš na prsih mu cvetela, Dok cveto ti rožna lica;
Bodeš gledala v oči, Ko pa cvetje ti je preč,
Ki na svetu lepših ni! Se ne zmeni zate več.

Manica.

Razlika.

Kako svetló
Življenje temu se dozdeva,
Ki svest si je, da ga obseva
Ljubezni žar! —
Kako temná
Življenje temu se dozdeva,
Ki nikdar ga ne ogreva
Ljubezni čar!
Sladkó zaspi,
Kdor svest si je, da srce jedno
Po noči ko po dnevi vedno
Le zánj bedí. —
Oko rosi
Večer se vsak naj temu vedno,

Ki vé, da, oh! srce nijedno
Ga ne želi! —

Pavlina Pajkova.

Svět dekletom.

Oko svoje ljubeznivo, En pogled, dejanje kratko!
Oko svoje zapeljivo, Ono srečo vzbujá sladko;
Dekle, ko mladenča zreš, Srečo dá! al' veš pa ti,
Dolgo stavit' nanj ne smeš! Sreči tej kaj da sledi?

Skrivno mladič da zdihuje,
Tožnost tebe da vladuje,
Srčni vama mir je preč —
Dekle! boj se teh nesreč!

Pavlina Pajkova.

Potočnice.

Po potoku voda teče, Solza vroča v hladnej vodi,
V njo mi z oka solza kane, V sredi daljne globočine,
Priča moje srčne rane, Srčne moje bolečine
Ki me neprestano peče. Stanovitna priča bodi.

Na potoku je perica, Kaj me gledaš ljubeznivo
Mlado lice si opira, Dekle milo, dekle krasno?
Večkrat ná-me se ozira Vem, da oko tvoje jasno
Rajskomilena devica. Je kot srce zapeljivo!

Prek potoka Anka hodi, Lice lepo in cveteče,
Krasno lice snežnobelo Ljubeznivo, milo, zalo,
Gleda dostikrat veselo Ki si mene zapeljalo
Po tekoči, čisti vodi. V mreže bridke oj nesreče.

M. Flegerič.

Travniki dehtijo.

Travniki dehtijo,
Gozdič zeleni,
V gozdiču na veji
Grlica grli.

Ni to grlica mi,
Ni noben mi ptič:
Lepa je mladenka,
Dragi moj deklíč.

Čaka me na vrtu,
Poje si na glas,
Pripogiblje k cvetkam
Svoj premili stas.

In rudi jej lice,
In žari oko,
Glasno ji utriplje
Srčece mlado.

Radinski.

Tvoje oči.

Saj v mnogo zrl sem že oči
Ter gledal njih globino skrivno,
Sem videl črnega noči,
In modrega krasoto divno.

A vseh sem zabil v teku let.
Očesa tvojega modrina,
Milejša kot vijole cvet,
Ne gre, ne gre mi iz spomina!

Radinski.

Strunam.

Strune, milo se glasite,
Milo pesmica žaluj;
Srca bolečine skrite
Trdosrčni oznanuj:

Kak' bleđi mi moje lice,
Kak' umira luč oči,
Kak' teko iz njih solzice,
Ki ljubezen ji rodi;

Od želja kako zdihuje,
Po nji hrepeni srce,
Kak' mu je veselje tuje,
Kak' od sreče nič ne ve;

Kak' s seboj me vedno vleče,
Koder hodi njen obraz
Kak' obličje nje cveteče
V srcu nosim vsaki čas;

In kak' ve, ki bi nje hvalo Te in take ve nosite
Rade pele še naprej Tožbe, strune tje do nje,
Ak' se ne usmili kmalo, Ako mor'te, omečite
Mor'te vtihniti' vekomej. Neusmiljeno sree. —

France Prešeren.

Prošnja.

Da te ljubim, ti je znano, Pusti strah in moja bodi,
Da me ljubiš, davno vem; V dar srce ti podelim;
Kaj ogibaš se pred máno, Bog nebeški sam naj sodi,
Odgovarjaš le očém? Kaj poklonil sem ti ž njim.

S. Jenko.

V tihi noči.

Pesem pojdi miloglasna, Ko zamišljena si pase
V noči plavaj tje do njé, S čuti sladkimi srcé,
Ko jo zvezde, luna jasna Pesem, tvoje žale glase
'z spanja mirnega budé. Naj nje usta ponové!

S. Jenko.

Tak si lepa . . .

Lahko noč, dekle sladko! Mirno le zapri oči:
Rože glavce so nagnile, Glav'ca ti je že zaspana,
Ptice v gozdu potihnile, Delo, pesem sta končana, —
Mrak ogrnil je zemljó. Sladko spavaj brez skrbi.

Lahko noč, ljubo dekle,
Ak' se moj obraz ti sanja,
Naj ga duša ne odganja,
V dno srcá ga naj zapre.

Vse zaman.

Enkrat le še rad pogledal	A zastonj tako zdihujem
V tvoje temne bi oči,	In zastonj si to želim,
Enkrat še bi ti povedal,	Ko samoten tu na tujem
Srce da za té gori.	V pozni noči še bedim.

Enkrat, pravim, samo enkrat,	Tožno sveti mesec blede,
Potlej bi se vpokojil,	Čez gorovje, čez ravan;
Enkrat — in potem nobenkrat,	Vedi blede mesec, vedi,
Da le mir bi zadobil.	Moje tožbe so zaman!

Davno ona že izbrala
Druzega si je moža,
Meni pa je le ostala
Rana praznega srca.

Silvester K.

Mrzla slana pala . . .

Mrzla slana pala,	Prej sem jaz ti pela,
Polje posmodila,	Svetu si oglušal,
Srca rožno cvetje	Zdaj ti ona poje,
Mi je pomorila.	Kaj bi ne poslušal?

Lepi cvet veselja	Nisem nevoščljiva,
Se je ves posušil,	Nisem ti zavidna,
Viher sévra mu je	Vsaj je ona lepa,
Zalo rast zadušil.	V lice zalovidna.

Sem prišla od sévra	Nje črtiti nečem,
Sova je do juga,	Tebe ne bom klela,
Ljubega prevzela	Saj ne vem, čemu bi
Dekle mi je druga.	Vama zlò želela.

Kakor je zapela	Bog ti daj vse dobro,
Me je spreletelo,	Stokrat ti povrni,
Skoz ušesa v srce	Mene pa ti zemlja
Me je zbolelo.	V črno skor ogrni.

Ino na gomili
V družbi rožmarina
Cvetke poženete
Grenkega pelina!

M. Valjavec.

Gorjé!

Izgubil vero, upa ni,
Oboje vzela si mi ti.

Trdila si: Čigava pak? ...
Jaz sem verjel ti siromak.

V pekel verjel sem in nebo, Podrla ti si vse mi to.
Poteče voda, odšumi,
Beseda z vetrom odbuči.

Ko cvel mi je veselja raj, Kje je pekél, kje je nebo,
Poprašam: Si li moja kaj? Kdo, dekle, tebe sodil bo?

O, ni peklá in ne neba,
Podrla si mi ti oba.

M. Valjavec.

Gotovo zdravilo.

Kadar ostri pik bučele
Rani zdravo nam roko,
Jedna le peščica zemlje
Bolest nam umiri hudó.

Ko morilni pik ljubezni
Rani dragi mir srcá,
Grob jedini jo ozdravi
Neizrečnega gorjá.

Pavlina Pajkova.

Nasvèt.

Dekle, hočeš se možiti,
Oh, poslušaj moj nasvet,
Srečnemu ni lahko biti:
Preveč je okrogel svet.

Možka roba — slaba roba!
Ženski to pregovor je,
Ker še včasih sklede boba
Vredna ni, to pravi se.

Mož, glej, ki se sam ponudi,
Hvali te in se hlini,
Taki kmalu se ostudi:
Norec je, nič vreden ni.

Tacega, ki te nevesto
Rad bi zaradi srebra le,
Kar poženi ga na cesto,
Kje drugod naj ženi se.

Ce ti tretji spet prisega,
Da te ljubi, tisočkrat,
Naj ti to le ne prilega:
Drugi je že več stokrat.

Vendar rekla boš: „Kaj
vraga!
Kakšnega naj vzamem si?“
Oh, le čakaj, moja draga,
Kmalu bom povedal ti.

Pride mož, lep, mlad, postaven,
Velik ne in majhen ne,
Ne preslok in ne preraven;
To potem že nekaj je.

Bode se ti izpovedal
Mirno, lahko, iz srca,
Poleg pa v oči ti gledal:
To je roba, ki velja.

Če ima vrh tega roke
Pridne in pod palcem kaj,
In če vidi rad otroke:
Takemu brž prstan daj!

Taka dobra bo ženitev,
Ako Bog še zdravja dá;
Jaz pa mislim v dopolnitev,
Da nasvet moj kaj veljá.

Silvester K.

Pri poroki.

Združili sta se srca vneti, Hodita srečno vkupno stezo,
Pijoč ljubezni mile slast, Ko družji vaju večna vez,
Bog sreče daj zavezi sveti, Osreči vama Bog zavezo,
Ljubav, zvestost ji bodi last! Dodeli ji blagost nebes!

Ljubezni žar je v srca šinil,
Ti sam, gospod, poslal si žar,
Oj, čuvaj, kar si sam zjedinił:
Zavezo to varuj vsekdar!

Anton Funtek.

Želja.

Tebi zavidam,
Mala cvetica,
Mimo ker vodi njo
Ozka stezica;
Obraz od dne do dne
Gledaš nje mili,
Meni, ki vtisnjen je
V dušo po sili.

Rad bi zamenjal
S teboj, cvetica,
Da bi zrl vsaki dan
V zorna nje lica;
Solnce rumeno bi
Ona mi bila,
V oko bi roso mi
Sreče vabila.

Tebi zavidam,
Bistra vodica,
Čez-te ker vodi njo
Šibka brvica;
Slednji odsevaš dan
Njeno podobo,
Slednji dan vživaš nje
Rajsko milobo.

Rad bi zamenjal
S teboj, vodica,
Čez-me vodila da
Bi jo brvica;
Zrla mi v srci
Sliko bi svojo,
Vročo ljubezen bi
Videla mojo.

Tinea.

Drobne pesmi.

1.

Oj studena, šumna voda,	Pókoj je minil mrtvaški,
Zopet v tvoje zrem valove;	Rádost se vrnila v loge,
Pomlad nova krije zemljo:	Jaz jedini se ne morem
Záme ni pomladi nove.	Iznebiti temne toge . . .

2.

V dolini tihi cvéla je,	Pokrila slana dol, goró,
Samó za mé dehtela je.	Pokrila rožo mi mladó.

In véli cvet sem v grob dejál,
Srcé še svoje mu dodal.

3.

Zašlo solnce, kakor v sanjah	Zašlo solnce tudi meni
Morje ziblje se;	Osamelemu;
K njemu z vedre visočine	V nemem jadu se nagibljem
Mrak nagiblje se . . .	K grobu njenemu.

4.

Gruda za grudo pada	Roža prekrasna, vela
V grob temán,	Tu leži;
V grobu je moja nada,	Zame samó je cvetela,
San krasán.	Zdaj trohni . . .

Radinski.

In zopet travca zelení,	Metulj vrh rožic plapolá,
Pomlad se je zbudila;	Po zraku ptica poje;
Zivljenja vse se veselí,	Le človek srečen bit' ne zna:
Kar zemlja je rodila.	Ni srečno srce moje.

Iz tvoj'ga srca in oči
Pomlad je moja cvela,
In konec tistih lepíh dni
Za vselej je zvenela.

I.

Na tuj svet se podam	Pihal vetrič hladni
Na visoko gôro,	'z domačega je kraja,
Željnim okom gledam	Divno vonj' da sladni
Na vzhodno zôro.	Dušo mi napaja.

Bela golobíca	Niti piš hladan je,
K meni priletela,	Nit' golobček to je,
Pravi mi novice	Bilo je pisanje
Iz domač'ga sela.	Od preljube moje.

II.

Ljuba moja, roža zlata, Če boš meni šopek vila, Šopek lep iz rož domačih, Rož rudečih mi ne jemlji:	To je barva nezvestobe, Jaz sem pa Bogu prisegel, Da bom ljubil domovino, In moj narod dni vse svoje.
Ker rudeče je veselje, Moje srce pa je žalno, Žalno od velike tuge Nad nesrečo domovine.	Krasnih mi plavic natrgaj, Kajti plava so nebesa. Tja obračamo poglede V hudih in resnobnih urah.
Ljuba moja, roža zlata, Če boš meni šopek vila, Šopek lep iz rož domačih, Rož rumenih mi ne jemlji.	In prideni še zelenja, Ker je upanje zeleno, Up le moje je veselje Za prihodnjo našo slavo.

O, ti prekrasno dekle, ti,
Kako so lepe tvoje oči!
Njih blešča gledat' nisem vstan',
Omamljen se obrne v stran.

O, ti prekrasno dekle, ti,
Ko roža, lice ti cveti.

To rožo stisnil bi na srcé.
In vem, da bi oživilo se.

O, ti prekrasno dekle, ti,
Kak hitro mimo mene hiti!

Le pojdi, hodi kamer god!
Saj moja pot ni tvoja pot.

Jaz te ljubim, srce moje, Ljubil sem te vsaki čas, Kakor majka dete svoje, Tak sem ljubil tebe jaz.	Kakor ovce mati plače, Če se jagnje izgubi, Tak za tabo so plakale Moje žalostneoči.
--	---

Naj povsod bi rože cvele,
Kamor stopiš ti z ного,
Moje srce pa veselo
Nikdar, nikdar več ne bo.

Prezgodaj.

„Kaj vstajaš že, ljubček moj,
Saj pozen si bil nocoj —
Še zvezde blesté —
Je dolgo do dné . . .“

To niso več zvezdice,
To zore so lučice . . .
Škrjančki pojó
Že tam za goró . . .

„Sladka je pri tebi noč,
In žalost, ki hodiš proč —
Oh, pridi le spet
Zvečer me objet.“

Ko hitro se noč stori,
In lunica zasvetli,
Priukam spet z gore
Pod okence tvoje.

Ivan Resman.

Noč je moja tiha deva . . .

Noč je moja tiha deva,
Svileni so nje lasje,
In oči tak črne, črne,
Sanje mi iz njih kipe.

Oj, objemi in zagрни,
Noč, me s temnimi lasmi,
Truden sem, saj sanje večne
Mi zakrijejo oči . . .

C. Golar.

Ne vprašaj!

Ne vprašaj me, zakaj da plakam,
Poglej mi raje v oči,
In v solznih biserih izvedi,
Kaj v prsih dušo mi mori.

Na srce moje se nasloni,
Zakaj da plakam, ti pove,
Le s tabo pač bi bila srečna,
Brez tebe meni je gorje! —

S. Jenko.

Prošnja.

Da te ljubim, ti je znano, Pusti strah in moja bodi,
Da me ljubiš, davno vem; V dar srce ti podarim;
Kaj ogibaš se pred mano, Bog nebeški sam naj sodi,
Odgovarjaš le očem? Kaj poklonil sem ti ž njim!

S. Jenko.

V tihi noči.

Pesem, pojdi miloglasna, Ko zamišljena si pase,
V noči plavaj tje do nje, S čuti sladkimi srce,
Ko jo zvezde, luna jasna Pesem, tvoje žale glase,
'z spanja mirnega budé. Naj nje usta ponové.

S. Jenko.

Za spominsko knjigo.

Lepšega na svetu ni,
Kakor je ljubezen,
Da se ti ne pokazi,
Bodi ž njo oprezen.

Iz »Brivca«.

Po zimi rožce ne cvetó,
Ah, ljubca, kakšen šopek bo? —

Bo šopek zelen rožmarin,
Ljubezni zveste živ spomin.

Iz »Brivca«.

* * *

Solnce vzhaja in zahaja,
Cvetje pride, zopet gre,
Le ljubezen večno vztraja:
Zvesta ona ne zamrè!

Silvester K.

* * *

Neznansko gadov pik boli,
Globoko vseka ostri meč,
Pogled iz krasnih pa oči
Boli, skeli še mnogo več!

Iz »Brivca«.

* * *

Lastnost, ki spremljaj te do groba,
Neomejna bodi ti zvestoba,
In naj hrumé navali jezni:
Ti krepko v trajni stoj ljubezni!

* * *

Na skrajnost gledaj tukaj,
Na skrajnost gledaj tam,
A srednji pot pa voli
Ti pametno si sam,

* * *

Dekleta so zvite,
Njih misli prikrite;
Česar si želé,
Kaj mislijo v srcu,
Nikdo ne umé.

* * *

Zakaj li vse zapušča te?
Kaj neki storil si ljudem,
Zakaj nihče ne ljubi te?
Kaj hud'ga storil si — jaz vem!

Povem ti to: poboljšaj se,
Pa vsakdo bode ljubil te:
„Resnico ker prerad poveš!“
To je, prijatelj, kar ne smeš.

* * *

Ko bode se tudi nam zvezda rodila,
Po boljših ki potih nas bode vodila,
Ki temne oblake nam bo razsvetlila:
Ponosno za njo boš — Slovenka hodila!

Silvester K.

* * *

Knjiga je naša pozemsko življenje,
List, ki nanj pišemo, vsaki je dan;
Kadar nam ura bo bila ločenja,
Takrat popisana zadnja bo stran;
Pišimo vedno v to knjigo takó,
Da se v nji blagih dni sveti zlató.

—a.

* * *

V spomin vam pišem in v slovo,
Morda oboje bo za jedno;
A srce pravi mi tako,
Da se ne ločimo za vedno.

Razstanek tu — sestanek tam,
Določena je vsemu dôba . . .
Če tu ni več obstanka nam,
Pa vidimo se — onkraj groba!

Milka Posavska.

* * *

Kot svetlo solnce nam umetnost
Temne jasni in puste kraje,
Zato svetlobo in prijetnost
Nam daje, kdor umetnost daje.

* * *

Kot v vrtu, ko cvete pomlad,
Probuja se tisoče nad,
Ko cvet za cvetom se razcvete,
Naravi bujni venec plete:

Takó, takó v življenji naj
Procvita v tvojem srcu maj,
Srcé pa naj v presrečni nadi
Raduje lepe se spomladi.

Posavska.

* * *

Kaj v knjigo to naj pišem ti,
Prijateljica draga?
Da zvest prijatelj bodem ti
Onkraj do groba praga!

Silvester K.

* * *

Ce preveč premišljaš, si vselej na škodi,
Prehiter v ukrepih pa tudi ne bodi!
Daj bratom, kar moreš v potrebi,
Odtegni, kar moreš, sam sebi!

* * *

Ljubezen naju je družila,
Kar Ti si bil, to bil sem jaz;
Prehitro sreča je minila,
Pogrešam vedno Tvoj obraz!

* * *

Oj, z Bogom Tebi, ki vedrfl
Prisrčno si mi dneve zlate —
Kjer hodil bom, dokler bom živ,
Spomin bom trajen hranil ná-te.

Osladi Bog Ti stare dni,
Ohrani te družinskim krogom —
Spominjaj se i mene Ti,
Ki tu v slovo Ti kličem: Z Bogom!

Jos. Volc.

* * *

Za listom list obračam,
Upiram vanj oči:
Kakó željá si polna
Spominska knjiga ti!

Ko zrem te, jedna želja
Kipi mi iz srca:
Naj vsaka se izpolni
Nešteti^h teh željá!

Gr. Gornik.

* * *

Na srečo misli večnih let,
Ko vabi Te minljivi svet,
Otetí dušo si jedino
Za srečno rajsko domovino:
To noč in dan Ti v skrbi bodi,
Za to le trudi se povsodi.

—a.

* * *

V trpljenju in nezgodi
Prebritkih solz ne toči,
V življenja temnih urah
Le Bógu se izroči.

* * *

Koder ljubezen sije,
Najlepše cvetje klije.

* * *

Cvetka sama, ki ne veneš,
Slana tebe ne ospe,
Piš najbesnejši ne stre . . .
Cvet iz rajskih ti višav —
Blaga, mila si ljubav!

* * *

Le ene cvetice oko se raduje
Vrstnice na zemlji nikoder ji ni,
Prijateljstvo roža se ta imenuje,
Od roda do roda cvete in živi.

* * *

Ljubezen je jutranji senci enaka,
Ki vidno se krči, ko megle beže,
Prijaznost pa senci podobna je mraka,
Ki rase in rase do zadnjega dne.

* * *

Srčnó Te pozdravljam
Čez plan in gore;
Pri Tebi do smrti
Bo moje srce!

* * *

Ce ločil usode bi naju vihar,
Src nama ne more ločiti nikdar!

* * *

Hrast se strese, hrib se zgane,
Svet in vse se premeni;
A prijateljstvo ostane
In živi do konca dni.

Kazalo.

	Stran
Uvod	8
I. del. Začetna ljubimska pisma z odgovori . .	5
II. del. Pisma srečne ljubezni.	
A. Splošne vsebine	46
B. Voščilna pisma	64
III. del. Pisma nesrečne ljubezni	68
IV. del. Snubilna pisma	80
V. del. Pisma o raznih prilikah	92
VI. del. Voščilna pisma	99
VII. del. Ljubavne pesmi in spomeničice	110
Drobne pesmi	132
Za spominsko knjigo	136

V založbi Antona Turka

knjigarja v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7.

se dobivajo sledeče knjige:

- Zlatarjevo zlato. A. Šenoa. Roman. 356 str. Cena 1 K 80 v.
Zmaj iz Bosne. I. E. Tomić. Povest iz Bosenske zgodovine. 230 str. Cena 1 K.
Pred nevihto. J. Turgenjev. Novela. 96 strani. Cena 60 v.
Marjetica. Idila. Spisal A. Koder, 256 str. III. natis. K 1'20.
Materina žrtev. Pripovedka iz Dalmacije. Cena 1 K.
Gozdovnik. Spisal H. Majar. I. del 1 K, II. del 80 v.
Beneška vedeževalka ali prokletstvo in blagoslov. Povest. 65 strani. Cena 40 v.
Skozi širno Indijo. Povest. Cena 80 v.
Na indijskih otokih. Povest. Cena 70 v.
Mrtvi gostač. Povest. Cena 48 v.
Ciganova osveta. 65 strani. Cena 40 v.
Hedvika, banditova nevesta. 78 strani. Cena 40 v.
Cvetina borograjska. S podobami. 128 str. Cena 80 v.
Srečolovec. Spisal H. Majar, 84 strani. Cena 40 v.
Pravljice. Spisal H. Majar, 84 strani. Cena 40 v.
Elizabeta, hči sibirskega jetnika, z barv. podobo. 100 str. 60 v.
Fra Diavolo. Povest iz roparskega življenja. 102 str. 60 v.
Rinaldo Rinaldini. Zanimiva roparska povest. 114 str. Cena 70 v.
Musolino, ropar Kalabrije. Zanimiva povest. 102 strani. Cena 70 v.
Požigalec. Zanimiva povest. S podobo. 80 str. Cena 48 v.
Pariški zlatar. Povest. 92 strani. Cena 60 vin.
Beligrajski biser. Povest. 56 strani. Cena 32 v.
Cesar Jožef II. Povest. S podobo. 88 str. Cena 48 vin.
Devica Orleanska. Historična povest. 102 strani. Cena 60 v.
Princ Evgenij Savojski, slavni junak in vojskovođa avstrijski. II. pomnoženi natis. Cena 60 v.
Turki pred Dunajem. Zanimiva povest. Z barv. pod. 120 str. 60 v.
Andrej Hofer, junaški vodja Tirolcev l. 1809. Z barvano podobo. IV. pomnoženi natis. Cena 60 v.
Fran baron Trenk, vedja hrvatskih pandurov. 80 str. Cena 40 v.
Viljem baron Tegetthof, zmagovalec na morju l. 1866. Z barvano podobo. 103 str. Cena 60 v.
Burska vojska, 92 strani. S podobami. Cena 60 v.
Cvetke. Spisal H. Majar, 72 strani. Cena 40 v.
Dvoje povesti za slov. ljudstvo: Krvna osveta — Kmetska vstaja. 48 str., cena 36 v.
Sv. Genovefa. Povest. II. natis. 88 strani. Cena 48 v.
Sv. Notburga, pomočnica v vsakovrstnih potrebah in popis življenja sv. Heme, 56 strani. Cena 40 v.
Štiri povesti za slov. ljudstvo. 82 strani. Cena 40 v.

- Balkansko-turška vojna.** Slike z balkanskega bojišča. Z 18 podobami in barv. nasl. podoba. 190 str. Cena 1 K 10 v.
- Revolucija na Portugalskem.** Zanimivo razkritje portugalskega dvora. Z 10 podobami. Cena 50 vin.
- Zadnji dnevi nesrečnega kralja.** Zgodovinska novela. Z barv. podoba. 150 strani. Cena 70 v.
- Sveta noč.** Spisal R. Vrabl, 56 strani. Cena 32 v.
- Božja pot na Šmarni gori,** z barv. podoba. 32 str. 24 vin.
- Carovnica s Starega grada.** Povest iz sred. veka. Cena 48 v.
- Božja pot Matere božje na Blejskem jezeru.** 32 str. Cena 24 v.
- Ave Marija.** S podobami. Cena 20 v.
- Slovenski šaljivec.** Spisal Silvester Košutnik. Cena I, II, III, po 60 v., IV. in V. del po 70 v.
- Veliki vsevedež.** Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti. II. pomnoženi natis. Cena 70 v.
- Godčevski katekizem.** Ženitve in svatbene napitnice. 64 str. 40 v.
- Narodna pesmarica,** zbirka najpriljubljenejših pesmi. 100 str. Cena 70 v.
- Vošilna knjižica.** Zbirka vošilnih listov in pesmic ob priliki novega leta in imendana. 96 strani. Cena 48 v.
- Največji slovenski spisovnik ljubavnih in ženitovanjskih pisem.** V. pomnoženi natis, 136 str. Cena 1 K.
- Ročni slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar.** Cena nevezan 1 K 20 v., vezan 1 K 80 v.
- Slovensko-angleški in angleško-slovenski slovar.** II. pomnoženi natis. 160 str. Cena 1 K 40.
- Slovensko-italijanski in ital.-slov. slovar,** s katerim se brez pomoči učitelja ital. jezik priuči. 210 str. K 1'50, vez. K 2'40.
- Kubična računica za trgovce z lesom na staro mero.** Cena: mehko vezana 1 K.
- Kubična knjižica za rezan, tesan in okrogel les.** Cena v platno vez. 2 K 50 v., bolj obširna 312 str. K 3'80.
- Nova kubična knjiga za novo metersko mero.** 200 str. Cena 5 K.
- Najnovejši hitri računar,** pridejan proračun iz stare mere na novo. 262 strani. Cena trdo vezan 90 v.
- Nova kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom in gozdarske uradnike.** Cena vez. K 4'50, nevez. K 3'50.
- Najnovejša velika egiptovska sanjska knjiga.** 250 str. 70 v.
- Sanje v podobah.** (Mala sanjska knjiga.) Cena 32 v.
- Nova velika arabska sanjska knjiga. Najnovejša ilustrovaná izdaja.** 310 strani. Cena K 1'80, vez. K 2'60.
- Nova kuharska knjiga.** Navodilo, kako se kuhajo dobra in okusna jedila. 272 strani. Cena mehko vez. 3 K. Elegantno v platno vezana 4 K.
- „Narodna gorenjska noša“,** komad 10 v.
- Muzikalije: „Buri pridejo“** za glasovir in citre. 1 K.

Posilja se le proti predplačilu ali na povzetje.